NÚMERO 28 Març · Abril de 2025 3€

SOM GARRIGUES

La publicació dels nens i les nenes de les Garrigues

SUMARI

Pàgina 10

Recta final pel Parc Natural de les Muntanyes de Prades

Pàgina 16

El concurs Apilo dispara una febre per la recollida de piles

Pàgina 18

Entrevista a Lidón Gasull i Roser Martí, de l'aFFaC

Pàgines 19

Escola Vintage: la mestra Flix de Torrebesses

Editorial

La memòria dels mestres

L'Ajuntament de Torrebesses ha posat nom a alguns carrers i places del poble que encara no en tenien i un l'ha dedicat a la Mestra Flix, la primera veïna que se sap que va estudiar Magisteri. És un fet que s'ha d'aplaudir, perquè ens permet conèixer millor la història del municipi i també posar en valor la seva figura. De la mateixa manera, l'escola Joan XXIII de les Borges Blanques ha obert un procés per canviar-se el nom. Hi ha algun mestre o mestra local que pugui prendre el relleu al papa?

Hi ha més d'un poble que recorda docents que van estimular la canalla local i que van ser figures importants. Però és bo que n'hi hagi més que facin aquest exercici de memòria.

D'altra banda, cal destacar l'entrevista d'aquesta edició, que posa en relleu el paper de les associacions de famílies i apunta els reptes que tenen al davant els propers anys.

Amb el suport de:

Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Obra Social "la Caixa"

EAM Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol

Amb la col·laboració de les escoles:

Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés
Els Aubis de l'Albi
La Dula d'Alcanó
Escola d'Alfés
Albirka d'Arbeca
Els Set Focs de Bellaguarda
Joan XXXIII de les Borges Blanques
Mare de Déu de Montserrat de les Borges Blanques
Vall Major de Bovera
Timorell de Castelldans
El Cérvol de Cervià de les Garrigues
Porcel de Cervera de l'Espluga Calba
Escola de la Granadella
L'Espígol de Juncosa de les Garrigues
Manuel Ortiz i Castelló de Juneda
Arc d'Adà de Llardecans
Otogesa de Maials
Abat Ruera de Puiggròs
La Roca de Sarroca
Escola del Soleràs
Escola de Sunyer
Escola de Torrebesses
La Bassa de Torregrossa
Sant Bonifaci de Vinaixa
A Cau de Bosc de Tarrés
Escoleta del Mas de Juneda

Equip SomCanalla

Consell de redacció:
Xavier Franch
Miquel Andreu
Francesc Florensa
Angelina Giné

Coordinació:
Francesc Florensa

Redacció:
Xavier Franch

Maquetació:
Pau Llop

Fotografia:
Xavi Minguella

Correcció:
Roger Berengué

Dept. comercial:
Francesc Florensa

President:
Emili Farré

Col·laboradors:
Xavi Ferré
Ramon Montanyà
Pol Eroles

Imprimeix:
INDUGRAF OFFSET SA

Dipòsit legal
L 1231-2019

Edita:
A.C. Garriguenca de Comunicacions
C/ Nou, 2, 2a · 25400
LES BORGES BLANQUES (Garrigues)

Telèfon: 973142420

somcanalla@somgarrigues.cat
www.somgarrigues.cat

SomCanalla és un mitjà independent i plural.
La seua opinió s'expressa mitjançant l'editorial.

Premi Mitjans de comunicació locals de les Terres de Lleida (2022)
Pica d'Estats

QUI HA FET LA PORTADA?

Pol Eroles

(@pol_eroles_palacios_)

Santa Maria de Meià, 2003.

Estudiant d'Animació i Il·lustració a l'EAM Leandre Cristòfol de Lleida. Abans havia estat a l'EASD Ondara de Tàrrega. Domina dibuix tradicional i digital.

La Catalunya de totes i tots.

Escaneja aquest codi QR i consulta el Pla de Govern.

Generalitat de Catalunya

El Govern de tothom

ESTIU APASSOMI '25

COLÒNIES

De l'**11** al **20** de juliol

Casa de colònies **Santa Maria del Roure,** Cantonigròs

Preu: 425€, **Participants*:** 405€

De **1r de primària** a **1r d'ESO**

CAMPAMENTS

De l'**1** al **10** d'agost

Terreny d'acampada **"Las Planas"**, Parzán (Osca)

Preu: 300€, **Participants*:** 280€

De **2n d'ESO** a **1r de post obligatòria**

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS A:

https://apassomi.org/estiu2025/

**Preu reduït als participants de les activitats de curs 2024/25*

Al moment de la inscripció es pagarà la meitat de l'import total

Organitza:

Grup d'Esplai Apassomi
Les Borges Blanques • Les Garrigues • Catalunya

Forma part de:

FUNDACIÓ VERGE BLANCA

FUNDACIÓ PERE TARRÉS

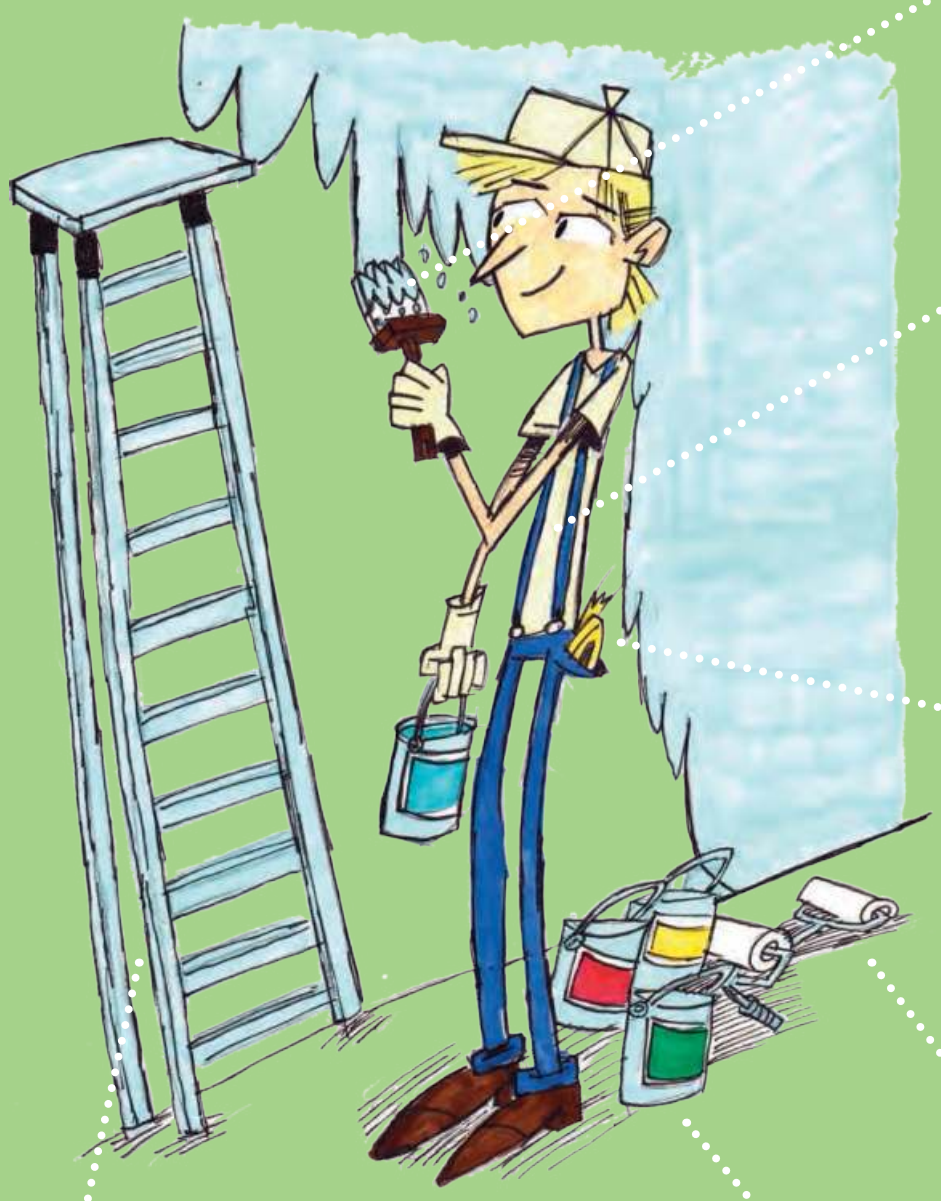
@esplai_apassomi

@apassomi

Pintor

Els pintors i pintores són els encarregats de pintar les parets interiors i exteriors d'una casa o d'un edifici quan s'hi fan obres o se'n vol renovar l'aspecte. Acostumen a treballar amb brotxes i corrons per poder arribar a tots els racons i que la pintura quedi ben repartida. Abans, era més comú instal·lar paper ornamental a les parets o gotelé. Els últims anys, s'ha anat substituint pels anomenats vinils, fotos o elements gràfics de grans dimensions.

IL·LUSTRACIÓ:
Xavi Farré, alumne de l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol

BROTXES
Una brotxa és un pinzell ample. N'hi ha de diferents mides, que s'ajusten a les necessitats que en cada moment pot tenir el pintor, segons el detall que hagi de fer.

VESTIT DE TREBALL
Passar tot el dia pintant vol dir que es corre el risc de tacar-se. Per això el més habitual és trobar-se amb pintors i pintores que porten vestits de treball o roba pensada per a aquesta feina, que no passa res si s'embruta.

CINTA DE PINTOR
Com aconsegueixen que el marge d'una finestra o d'una porta no acabi ple de pintura? Una eina imprescindible per a ells és la cinta de pintor, amb què marquen les zones que pintaran i les zones que no.

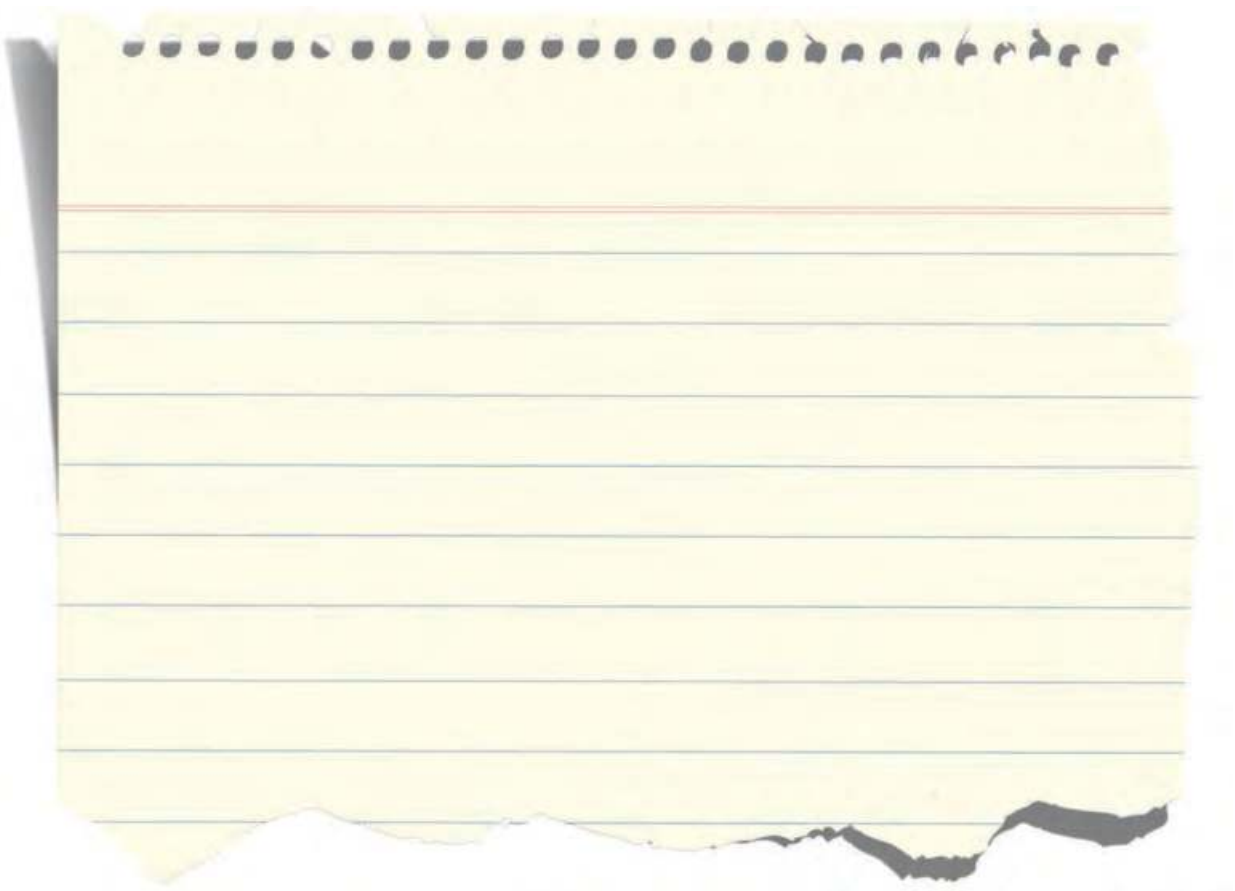
CORRONS
Els corrons són una eina per pintar que té forma de cilindre. Serveix per a superfícies planes, on, gràcies a la seva forma, pot rodar amb tota facilitat i escampar fàcilment la pintura.

POTS DE PINTURA
Amb les brotxes i pinzells, la pintura és l'altre element que no li pot faltar a cap pintor.

ESCALA
A més de fer servir pals extensors per poder arribar al sostre o a alguns punts de les cases de més difícil accés, molt sovint utilitzen escales, ja que els permeten treballar de forma més còmoda.

PASSATEMPS PER ALS MÉS PETITS

Un dels espectacles de la primavera és la florida dels ametllers i altres fruiters.
I si dibuixes un tros amb els arbres florits?

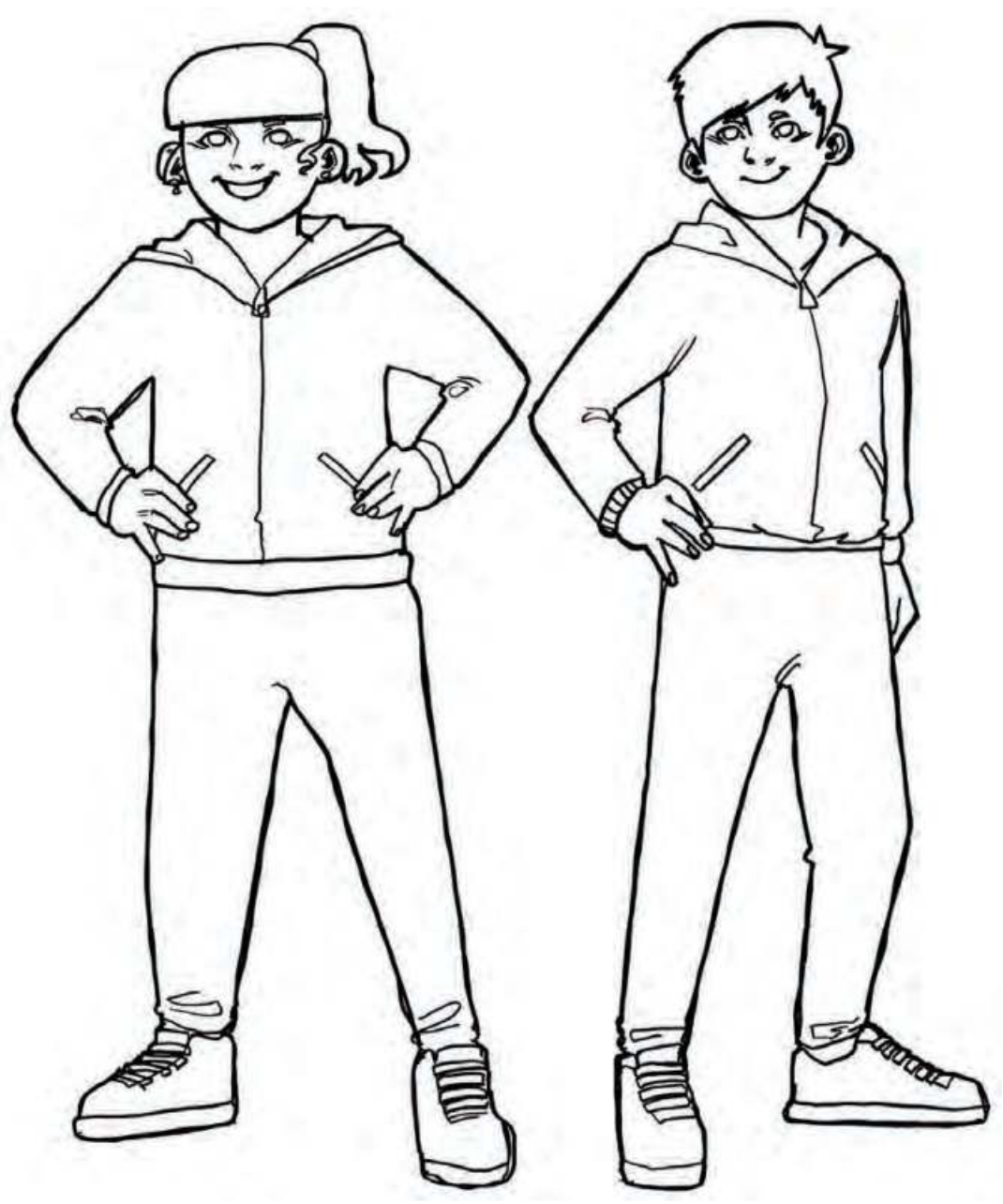
Una cançó infantil

Si tu vas al cel
amb patinet,
fes-m'hi un bon lloc
que hi pujo jo.

Si tu vas al cel
amb patinet,
fes-m'hi un bon lloc
que hi pujo jo.

Airí, airó.
Airí, airó.

Pinta el xandall l'Escola Arc d'Adà de Llardecans

Som, som, som-hi Somereta!

Vau veure la Somereta?
Al *SomCanalla* 27 va passar per l'hort de l'Escola Espígol de Juncosa!

On s'haurà posat en aquest número?

PISTES:
1. ÉS UN CAU D'HISTÒRIA.
2. VISITA LES GARRIGUES HISTÒRIQUES.

JOCS TRADICIONALS

Les xapes

Avui us explicaré un joc al qual s'acostuma a jugar per Setmana Santa. Aquest joc hi ha molts pobles on no s'hi ha jugat mai, però és del tot tradicional al poble del Soleràs. Es tracta del joc de les xapes. Any rere any, i generació rere generació, quan arriba el Divendres Sant al matí els pobles del voltant tenim una cita al poble del Soleràs per anar a jugar a xapes, o si més no, a veure com s'hi juga.

Sabeu què és una rutlla?

Les xapes són monedes de coure de 10 cèntims de curs legal amb la cara del rei Alfons XII. Concretament, són de l'any 1879. En una cara hi ha la cara del monarca i a l'altra l'escut d'Espanya. La seva mida és una mica més gran que una moneda de dos euros, però són bastant més primes.

Primer de tot, ens trobarem jugadors i públic al bar del poble i es decidirà començar el joc a una terrasseta descoberta de terra que hi ha al darrere del bar. Aleshores, sortirà el tallador o talladors, que són els que faran de banca posant els diners. Aquests talladors són els que tiren les xapes enlaire.

La mecànica del joc

El joc comença fent una rotllana i situant el tallador o talladors al mig. Després, els jugadors comencen a fer apostes deixant els diners a terra i el tallador les va cobrint. Per exemple, si hi ha un muntet de 3 €, n'hi deixa 3 € més. Si n'hi ha un de 50 €, n'hi deixa 50 € més. I així, fins que ha cobert totes les apostes. Aleshores, es passa a tirar les xapes enlaire. Primer les ensenyaran als jugadors. Per llençar-les, les dos cares de les monedes han d'estar a la vista i les creus, tocant-se. Si al caure les xapes a terra surt una cara i una creu, es torna a tirar. Si surten dos cares, guanya el tallador o talladors, i plega tots els diners del terra. Si surten dos creus, guanyen els jugadors i cadascun plega la seva aposta. Un cop fet això, es torna a començar amb noves apostes.

S'ha de dir que, en aquest joc, hi juga gent de tota mena: infants, jovent i adults, dels que hi aposten molt, dels que ho fan participar-hi i per provar si tenen sort i guanyen unes apostes. En canvi, els que tallen sí que proven sort de veritat, ja que aquests, per començar, han de treure els diners de la seva butxaca per cobrir les apostes, que en molts casos són de 300 € o més. Com és lògic, les apostes també depenen de si la banca pot cobrir-les o no, per això és del tot normal que s'ajuntin dos o tres o més per tallar.

El joc s'acaba quan els talladors no tenen gens de sort i no vol tallar ningú, o bé el contrari, quan el tallador té la sort de cara i fa que vagin plegant els jugadors.

Aquest nom és molt estrany!

Al *SomCanalla* anterior us explicàvem què era Otogesa, el nom de l'escola de Maials. En aquest, saltem a l'altra banda de la comarca i ens preguntem per un home. Qui era Manuel Ortiz i Castelló?

La seva no és una història tan llunyana com la de Maials. El senyor Manuel Ortiz i Castelló havia nascut a Lleida el 1899 i el setembre del 1933 es va incorporar com a mestre a l'Escola de Juneda.

Va tenir un vincle fort amb el centre i també amb els alumnes. A més a més, es va casar amb una veïna de Juneda, Carme Josa, que també era mestra. Tot i que al jubilar-se va marxar a Barcelona perquè hi estudiaven els fills, va continuar lligat al poble i hi tornava amb la família. Com que li tenien tanta estima, li van posar el seu nom a l'escola local.

OPINIÓ

Naïm González Pau
Escola Albirka d'Arbeca, 1r

Els jocs de taula

A l'escola Albirka ens agrada molt jugar a jocs de taula durant les estones de matemàtiques, llengua i també quan plou i no podem sortir al pati.

Per la Marató vam aprofitar per jugar a jocs de taula per col·laborar amb les malalties respiratòries.

Em va agradar molt quan van venir les famílies. Abans d'entrar a l'escola havien de tirar una moneda a una bústia per ajudar a investigar i curar les malalties respiratòries.

Els jocs eren molt xulos. El que em va agradar més va ser el de muntar una torre.

Aina Nogué Farré
Escola Sant Bonifaci de Vinaixa, 6è

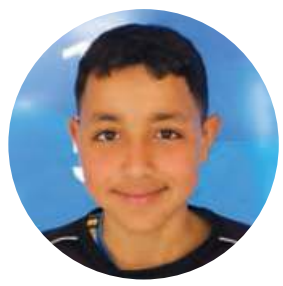
Créixer en una escola rural

Aquest és el meu últim any a l'escola i em fa una mica de pena haver de marxar.

El que més m'agrada de la meva escola és que és rural i tots junts som com una gran família, on ens coneixem molt bé. Les mestres sempre ens ajuden molt, de forma individual, a avançar cadascú al nostre ritme. Sempre m'he sentit especial a l'escola ja que els professors m'escolten i m'ajuden quan ho necessito, ja que tenen temps per fer-ho.

Quan arriba l'hora del pati, juguem tots junts, sense importar l'edat, i això és molt bonic i divertit!

La meva escola està envoltada de natura i sovint fem sortides per conèixer el nostre entorn proper. A més, gaudim d'un ambient molt tranquil que ens ajuda a concentrar-nos millor i a aprendre de manera relaxada. La meva escola és un lloc molt especial i estic agraïda d'haver-hi pogut passar tots aquests anys. Per això, crec que les escoles rurals són fantàstiques per aprendre i ser feliç, i les recomano a tothom!

Salah Essmali
Escola de Sunyer, 5è

Aprenentatge i activitat física

El dia 21 de gener van venir un grup d'alumnes de CFGM d'Esports de l'institut Joan Oró de Lleida a l'escola de Sunyer. Ens van proposar ser astronautes i pirates per un dia amb diferents activitats esportives i jocs. Ens vam repartir en diferents grups segons l'edat.

El nostre grup vam començar amb el joc "Els extraterrestres i els policies" on ens vam perseguir per equips amb intenció de capturar als nostres rivals. Altres jocs que em van agradar molt van ser: Tres planetes en ratlla, la Cursa dels astronautes, el llançament de meteorits (pilota) contra els planetes (cons) i el que més, intentar trobar la màxima quantitat de planetes per equips.

Els moments més divertits que recordo va ser quan el Nil i el Yahya buscaven planetes amb tant d'èmfasi per agafar-los que van xocar i van caure de cul. Al Yahya quan en el tres en ratlla va equivocar-se en una jugada molt clara. El Genís va gaudir molt perquè en el joc de buscar els planetes en va trobar dos i va ser molt protagonista.

OPINIÓ

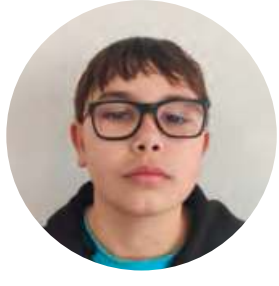
Yamama Ahmad Al Bassiri
Escola Arc d'Adà de Llardecans, 6è

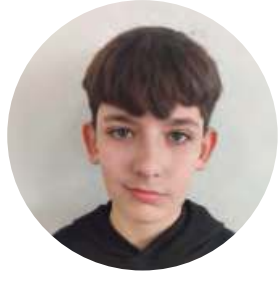
No a les guerres!

Actualment existeixen moltes guerres actives al món, com per exemple la guerra del Sàhara Occidental, la guerra d'Ucraïna i fins fa poc la guerra de Gaza i la de Síria, entre altres. Aquestes guerres atemoreixen a la població que viu amb angoixa i por tant dins com fora del país.

Jo personalment he patit la guerra de Síria. La meva família i jo som sirians i vam haver de marxar del país i ho vam perdre tot, casa, família, amics... la qual cosa fa que ens sentim sempre tristos. Les persones que han patit una guerra també perden la seva identitat, com jo, que fa anys que visc fora de Síria i tot i que em sento siriana també em sento catalana però sobretot de Llardecans.

M'agradaria que les guerres s'acabessin i això realment només ho podem dir de cor les persones que realment n'hem patit una. M'agradaria que tothom pogués viure en pau al seu país sense necessitat de marxar corrent i deixant coses i persones valuoses pel camí.

Josep Bardia i Pau Orrit
Escola L'Espígol de Juncosa, 6è

Més aigua que oli

Els rendiments de la collita d'oliva d'enguany han baixat molt si ho comparem amb la campanya anterior.

Ens hem posat en contacte amb un pagès dels Torms i ens ha confirmat les nostres sospites, que la collita d'aquest any no ha estat massa bona. Tot i que la tardor ha estat força plujosa per als pagesos, això ha fet que les olives tinguessin un excés d'aigua i poc oli. En Josep, el nostre pagès de capçalera, creu que és una qüestió relacionada amb la meteorologia, ja que, com deia, ha plogut massa. En Josep diu que el rendiment més baix que s'ha obtingut de les olives ha estat d'un 8% i el més alt, un 18%. També creu que no podem lluitar contra les inclemències del temps, és per això que cada vegada més estem sota aquesta pressió i la manca de recursos de l'administració que cada vegada ens ofega més i ens és molt difícil de continuar amb la nostra professió tan maltractada.

Clara Sans Segovia
Col. Mare de Déu de Montserrat, 6è

Àrees 'petó i adeu' al voltant de les escoles

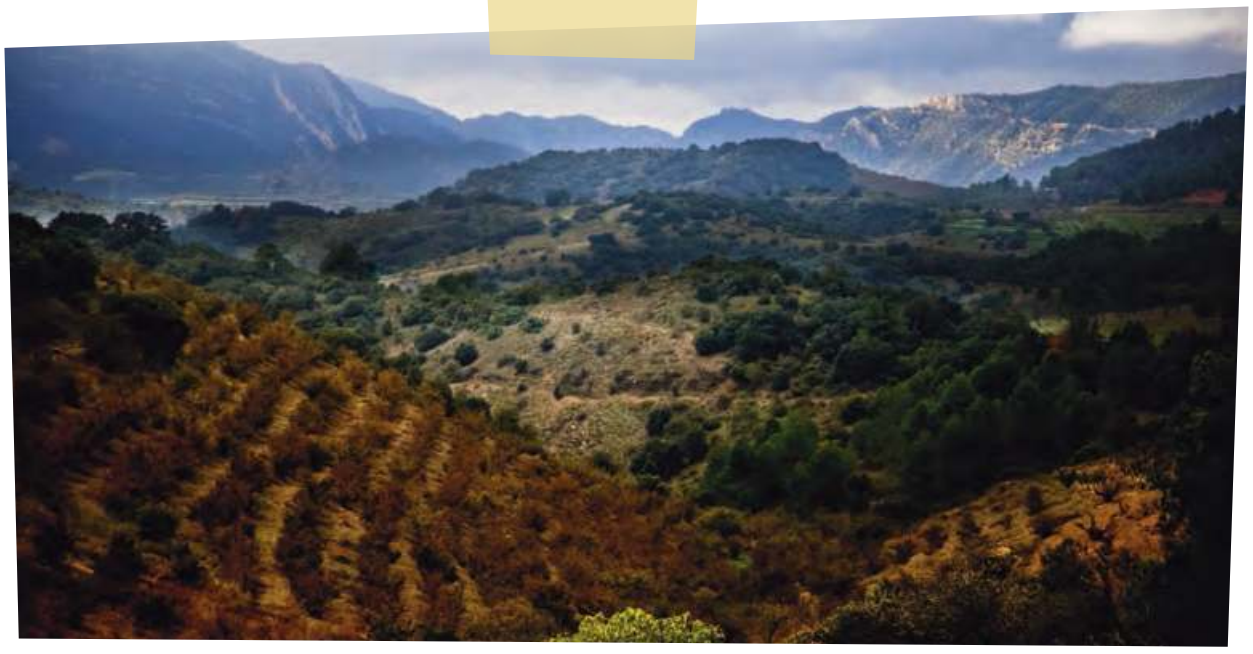
Soc la Clara Sans Segovia, tinc 11 anys, visc a les Borges Blanques i la meva escola és el Col·legi Mare de Déu de Montserrat.

Després d'analitzar els canvis que s'estan duent a terme al voltant de la meva escola, referent a la regulació del trànsit de vianants i de cotxes, m'agradaria fer una proposta d'implantació que he vist a altres poblacions de Catalunya i que cada vegada es veuen a més municipis. Es tracta d'unes zones d'aparcament que s'anomenen "PETÓ I ADEU". Són aparcaments ubicats al voltant de les escoles i només funcionen els dies que hi ha escola i en les franges horàries d'entrada i sortida. Durant aquest temps es permet aparcar durant uns breus minuts per poder acomiadar als infants.

També hi ha radars pedagògics on informen la velocitat del vehicle amb una cara contenta o trista. També hi ha senyalització als passos de vianants on indica "aturat", "mira", "cotxe aturat" i "creua". Així és com m'agradaria veure els voltants de les escoles del meu municipi.

El Parc Natural de les Muntanyes de Prades, a punt

Preveuen que es posi en marxa el 2026. Inclou la Pobla de Cérvoles, el Vilosell i un tros de Juncosa.

Una panoràmica de les Muntanyes de Prades. FOTO: A.G.

La primera setmana de març es va obrir un procés de participació per recollir les últimes aportacions per crear el Parc Natural de les Muntanyes de Prades, Poblet i la Serra de la Llena. Aquest inclourà parts de la Pobla de Cérvoles, el Vilosell i també un petit tros del terme de Juncosa de les Garrigues.

Un cop rebudes les propostes, s'avaluaran i es decidirà quines poden ser acceptades i quines no ho són.

El futur parc tindrà 43.700 hectàrees i inclou 24 municipis de l'Alt Camp, el Baix Camp, la Conca, el Priorat i les Garrigues. Serà el segon més gran de Catalunya, després del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

La inclusió de part de la Serra de la Llena respon, segons el Govern, a una coherència geogràfica i "reforça la connexió ecològica amb les Garrigues, teixint una veritable xarxa d'infraestructura verda entre els espais".

Un projecte que ve de lluny

Fa temps que hi ha persones que reclamen que la zona de les Muntanyes de Prades siguin declarades Parc Natural i que així estiguin més protegides. El 2021, tots els ajuntaments i consells comarcals inclosos a l'àrea van fer front comú per aconseguir-ho. A partir de llavors, hi va haver el compromís del Govern de tirar-ho endavant. Des de les Garrigues s'ha fet pressió per incloure la Llena.

Un nen de Llardecans, entre els 30 escollits als NeuroTalentGames

Lluc Florensa Pinyol, de Llardecans i alumne de l'Institut l'Olivera de la Granadella, és un dels 30 escollits per la fase final del concurs de memòria i altres funcions cognitives NeuroTalentGames de la fundació Rosa Maria Vivar. Florensa és el nen de les Garrigues que va tindre millor puntuació a les proves prèvies, en què van arribar a competir 5.200 alumnes d'escoles i instituts de tot Catalunya. El dissabte 26 d'abril Florensa i els altres 29 infants i joves participaran en la ronda final. Aquesta tindrà lloc al CosmoCaixa Museu de la Ciència de Barcelona.

La maialenca Gal·la Sabaté, campiona d'Espanya de futbol sala

L'aleví del F.S. Maials Gal·la Sabaté es va proclamar campiona d'Espanya sub-12 amb la selecció catalana el 9 de març. A la final van guanyar 2 a 4 l'Aragó. Havia estat seleccionada després del campionat Comarcal i era l'única de Ponent a l'equip.

Ensurt a l'Escola de Música de les Borges, per un petit incendi

El divendres 21 de febrer al vespre es va calar foc a un dels edificis de la zona educativa de les Borges Blanques, on hi ha l'Institut Josep Vallverdú i l'Escola de Música. Les flames van tenir lloc a la sala de la caldera de l'edifici blanc. Tot i que hi havia risc per la presència de gasoil, les flames no es van expandir i no van afectar l'edifici. En el moment del foc encara es feien algunes classes de música i el cor Eurídice hi estava assajant.

El Pla d'Entorn del Baix Segrià inicia reforços pels infants de Maials

El Pla Educatiu d'Entorn del Baix Segrià, que vincula el departament, ajuntaments i les escoles d'Aitona, la Granja d'Escarp, Maials, Massalcoreig, Seròs i Soses, va posar en marxa a principis de febrer l'activitat *Tasca a l'atac* a Maials i als altres pobles del Pla Educatiu d'Entorn. L'objectiu és acompanyament als alumnes de primària i ESO perquè facin els deures i treballs i aprenguin tècniques d'estudi. Es fa els dimarts, dimecres i dijous a la tarda.

Èxit de corredors als crossos de Juneda i les Borges

Enguany, el cros d'Arbeca no se celebra a l'hivern. El municipi acollirà la Final Nacional.

El mes de febrer es van celebrar els crossos de Juneda i de les Borges Blanques, dins el circuit dels Consells Esportius de les Terres de Lleida.

Com cada any, hi va haver una gran participació. El diumenge 2 de febrer, el de Juneda va congregar 470 atletes de tot Ponent i de totes les edats. Dos setmanes després, el dia 16, el de les Borges Blanques també va fregar els 500 corredors. Tant en una prova com en l'altra, hi va haver una desena de garriguencs que van ocupar posicions d'honor als podis de les diferents categories d'edat.

Atletes en plena cursa. FOTO: X.M.

Aquest any, el cros d'Arbeca no se celebra a l'hivern ni forma part del circuit dels Consells. Tindrà lloc el 30 de març i serà la Final Nacional de Cros dels Jocs Escolars Esportius de Catalunya. Els organitzadors calculen que hi assistiran entre 1.000 i 1.500 atletes de tot el país.

Impermeabilitzen la Roca dels Moros del Cogul

Es volia evitar que es fessin malbé les pintures. Els propers mesos es faran noves actuacions a l'espai.

El departament de Cultura va estar treballant durant les últimes setmanes de febrer per impermeabilitzar i eliminar la humitat existent prop de la Roca dels Moros del Cogul. Es volia evitar que les pintures rupestres es fessin malbé. Els propers mesos s'hi farà una altra actuació per evitar la formació d'esquerdes a la balma. Així doncs, es falcarà la pedra per garantir que el jaciment no sofreixi cap moviment en el futur.

Per a més endavant, es preveu millorar la visibilitat i accessibilitat de l'espai, una iniciativa que permetrà més capacitat de visitants a l'indret.

La ZER l'Eral, de dol per la mort del mestre Pau Navarro

Feia les classes de música i havia començat aquest curs a treballar a les cinc escoles.

Les escoles d'Alcanó, Alfés, Sarroca, Sunyer i Torrebesses, que formen part de la ZER l'Eral, estan de dol des del dimecres 19 de febrer, quan van conèixer la mort del jove mestre de música Pau Navarro Benet, de 29 anys. La defunció s'havia produït la nit del dimarts al dimecres, mentre dormia.

Navarro havia començat a treballar aquest curs en aquestes cinc escoles de les Garrigues Històriques i la notícia va entristir tant els equips docents com els alumnes. Tenint en compte l'estima que la canalla tenia pel mestre i l'afectació que va causar la defunció, els centres van tractar-ho a les aules i els menors van crear murals amb dibuixos i escrits en el seu homenatge.

Alguns dels materials elaborats.

Mestres i algunes famílies van anar a l'enterrament. El 23 de març també se'l va recordar al pavelló Barris Nord de Lleida.

Un equip de Paiporta guanya el Ramon Espasa

L'equip d'una de les ciutats més afectades per la dana de l'octubre va ser convidat al torneig.

El Torneig Benjamí Ramon Espasa de les Borges Blanques va celebrar el dissabte 1 de març la quarta edició. Hi van participar els dos equips de l'Escola Comarcal de Futbol les Garrigues, a més d'equips com el Bordeta, el FiF-Lleida, el Miralcamp i també un convidat especial, un equip de l'Escola de Futbol de Paiporta. Aquest va ser un dels municipis més afectats per la dana del passat octubre. L'organització va pagar-los el viatge, l'estada i la manutenció i el torneig va servir per recaptar diners per al club i la recuperació de les instal·lacions. El Paiporta va guanyar la categoria Or contra el Garrigues A. El Miralcamp es va imposar a la final de la categoria Plata al Garrigues B.

L'Escola Joan XXIII de les Borges farà un procés per canviar de nom

L'equip directiu de l'Escola Joan XXIII de les Borges Blanques va informar recentment les famílies de l'inici d'un procés participatiu per canviar el nom de l'escola. Consideren que l'actual, dedicat a un Papa de l'Església catòlica, està obsolet i que s'ha de buscar un nom més relacionat amb l'entorn proper de les Borges. Les propostes es poden presentar fins al 4 d'abril. El nou nom es coneixerà el dimecres 23 d'abril, per Sant Jordi.

Alliberen a Mas de Melons una àguila reial recuperada per Vallcalent

El 19 de febrer, la Reserva Natural Parcial de Mas de Melons es va omplir de famílies que volien veure l'alliberament d'una àguila daurada. Aquesta és l'au rapinyaire més gran del país i viu, sobretot, en zones de muntanya i ambients amb poca activitat humana. És bona caçadora de conills, llebres, altres ocells, guineus o rèptils. L'exemplar va ser recuperat pel Centre de Fauna de Vallcalent i aquell dia tornar al seu hàbitat natural.

HORARI

BIBLIOTECA EMILI PUJOL
I
PUNT D'INFORMACIÓ JUVENIL
LA GRANADELLA

MATÍ
DE DILLUNS A DIVENDRES
DE 9:30H A 13:00H

TARDA
DILLUNS - DIMECRES - DIJOUS
DE 16:00H A 19:30H

1971 2021
biblioteca Emili Pujol
50 anys

Ajuntament de La Granadella

Centre d'Interpretació
PEDRASECA
TORREBESSES

Rutes i visites guiades

Exposició de la pedra seca

Exposicions temporals

Activitats i tallers familiars

Pl. Vileta 9-11, Torrebesses · 646 322 000 · **www.turismetorrebesses.com/cips** · *centrepedraseca@gmail.com*

Dissabte, 5 d'abril
18.00 h – Bibilioteca

La Caputxeta vermella

Espectacle pedagògic de titelles
a càrrec de **Pica Contes**

Dissabte, 12 d'abril
18.15 h – Bibilioteca

Bum i el llibre màgic de les fades

Contacontes a càrrec
de la companyia **Homenots**

Ajuntament de Torregrossa · Biblioteques Públiques de Catalunya · Institut d'Estudis Ilerdencs · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

---

SOMRURALS
PÒDCAST

El teu pòdcast del món rural

SG PÒDCAST

Podràs trobar un programa nou cada 15 dies a
somgarrigues.cat · ivoox · Spotify · Youtube

Associació Cultural Garriguenca de Comunicacions · Carrer nou, 2 25400 LES BORGES BLANQUES
973 14 24 20 · **www.somgarrigues.cat** *facebook.com/somgarrigues* *@somgarrigues* *@somgarrigues*

Talma: servei i suport a les persones

Contacte: 973 15 03 30 – *cdiap.garrigues@talma.cat*

Al CDIAP les Garrigues fem balanç del 2024

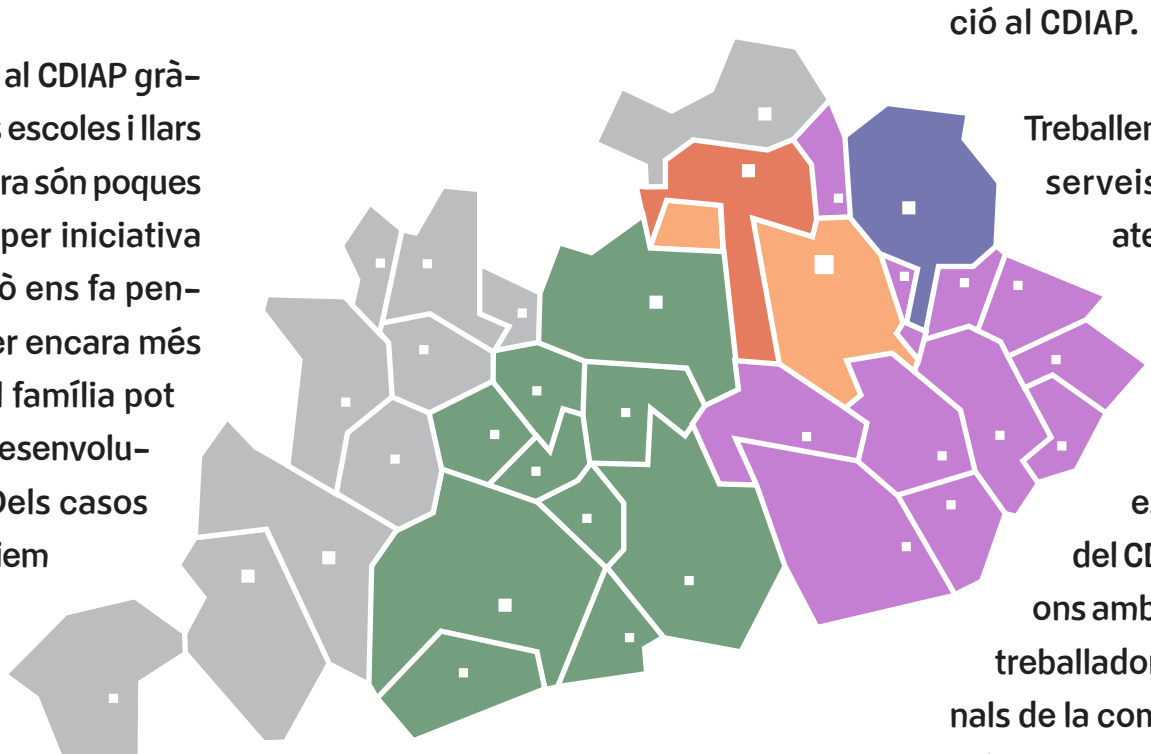
Sabíeu que 1 de cada 5 infants de les Garrigues passa pel Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP) de les Garrigues? En aquest article us farem un resum de les dades més importants del 2024 i dels reptes que tenim per aquest 2025 i el futur.

L'any 2024, hem atès 165 infants: 106 nens i 59 nenes, hem tingut 65 noves altes i 53 baixes.

La majoria d'infants arriben al CDIAP gràcies a la recomanació de les escoles i llars d'infants (el 48%), però encara són poques les famílies que hi arriben per iniciativa pròpia (només el 20%). Això ens fa pensar que cal donar a conèixer encara més el servei, perquè qualsevol família pot venir si té dubtes sobre el desenvolupament del seu fill o filla. Dels casos que hem atès aquest any, veiem que cada vegada hi ha més necessitat de treballar des de la prevenció, ja que detectar les dificultats abans dels 3 anys és clau per poder intervenir de manera efectiva.

Pel que fa als infants que han vingut al CDIAP durant el 2024, els motius més freqüents han estat les dificultats en el llenguatge (57 infants), en el desenvolupament motor (29 infants) i en la relació i comunicació (12 infants). En els últims anys, a tot Catalunya s'ha detectat un augment important dels casos de trastorns en la comunicació i la relació. Això ens fa reflexionar sobre com influeixen diferents factors, com l'ús excessiu de pantalles en edats primerenques, el vincle que s'estableix amb l'entorn o altres condicionants biològics i genètics. A més, observem que hi ha infants que en els primers anys de vida es desenvolupen dins la normalitat i, a partir d'un moment concret, experimenten una regressió en aspectes com el llenguatge, la socialització o l'alimentació. Aquest és un aspecte que preocupa tant els professionals com les famílies.

D'on provenen els infants que venen al CDIAP les Garrigues?

Les Borges Blanques: 53 infants
Juneda: 44 infants
Arbeca: 18 infants
Agrupació de pobles (Omellons, Puiggròs, la Floresta, l'Espluga Calba, Fulleda, Tarrés, Vinaixa, l'Albi, el Vilosell, la Pobla i Cervià): 33 infants
Agrupació de pobles (Castelldans, el Cogul, l'Albagés, Granyena, el Soleràs, els Torms, la Granadella, Juncosa, Bellaguarda i Bovera): 17 infants

Al CDIAP de les Garrigues hi treballem 5 professionals: una fisioterapeuta, una logopeda, dues psicòlogues, una treballadora social i un neuropediatra. A més d'atendre infants i famílies, també fem prevenció! Aquest 2024 hem visitat totes les escoles bressol de la comarca, siguin municipals, d'educació o lliures, per assessorar-les sobre com detectar possibles dificultats en el desenvolupament infantil. També hem creat eines com la "taula de detecció" i el "document de valoració", que ajuden les llars d'infants a decidir si cal fer una derivació al CDIAP.

Treballem en coordinació amb altres serveis per assegurar una millor atenció als infants. Aquest any hem reforçat la col·laboració amb el CSMIJ per fer seguiment dels infants que necessiten atenció especialitzada un cop surten del CDIAP, i hem mantingut reunions amb pediatres, psicopedagogs, treballadors socials i altres professionals de la comarca per millorar la detecció i intervenció en els casos compartits.

A més, ens agrada molt compartir informació útil amb les famílies! Per això, seguim col·laborant amb el Som Canalla amb articles sobre temes d'interès i aquest any hem estrenat perfil d'Instagram, on trobareu informació i consells sobre el desenvolupament infantil. Seguiu-nos @cdiap.lesgarrigues per estar al dia!

Si teniu qualsevol dubte sobre el desenvolupament dels vostres fills i filles, recordeu que el CDIAP les Garrigues és el lloc indicat per ajudar-vos. Com més aviat es detecten les dificultats, millor es pot treballar per superar-les.

Un llibre, una llavor
Llegir per transformar

LLEGIR PER TRANSFORMAR

Un llibre, una llavor

Un infant que llegeix és un adult que pensa i s'esforça per ser millor en tot allò que somia. La Generalitat de Catalunya ha posat en marxa "Un llibre, una llavor. Llegir per transformar", una iniciativa que vol impulsar el sector agroalimentari mitjançant els llibres.

El projecte, dirigit a famílies, biblioteques i escoles, proporcionarà propostes de llibres relacionats amb el sector agroalimentari, a fi d'explicar-lo als infants d'una manera atractiva i propera.

Durant aquest 2025, l'últim dijous de cada mes, la llibretera, editora i vicepresidenta segona del Gremi de Llibreters de Catalunya, Mertxe París, presentarà una proposta literària en diferents formats centrada en una temàtica pròpia del sector agroalimentari.

Tenim tot un any al davant, però en aquests tres primers mesos, la Generalitat de Catalunya ja ha abordat temàtiques tan cabdals com la pesca, la importància de l'aigua i les infraestructures de regadiu o la floració i el món vegetal. Cada una d'aquestes recomanacions s'acompanya d'un vídeo i d'una guia didàctica per treballar la guia a l'aula, a la biblioteca o casa, a més de tot un seguit de recomanacions complementàries.

Per despertar vocacions! Per fer obrir els ulls a tot l'atractiu que pot arribar a tenir el sector agroalimentari!

gen.cat/unllibreunallavor

Descobreix totes aquestes lectures aquí

@agriculturacat

@agriculturacat

REPORTATGE

Xavier Franch Sas
somcanalla@somgarrigues.cat

La febre per recollir piles per al concurs Apilo

Concurs

L'Agència de Residus de Catalunya i les agrupacions de fabricants i gestors de piles i bateries organitzen el concurs Apilo. Aquest té l'objectiu de conscienciar la comunitat educativa de la importància de reciclar les piles. Com que té un premi en diners que permet comprar material per a les escoles, durant alguns anys els centres de les Garrigues s'hi han abocat i han aconseguit unes quantitats de piles i bateries inversemblants.

Una sala sensorial a l'Albagés, una pissarra interactiva al Soleràs, un mural de l'il·lustrador Joan Turu i tricicles pel pati a Bellaguarda, i una altra intervenció artística a Sarroca. Aquests són alguns dels premis que algunes escoles dels pobles de les Garrigues han pogut aconseguir els últims anys gràcies al concurs Apilo. Cal destacar que van ser de les que més piles havien recollit en xifres absolutes i també proporcionalment, en quilograms de piles per cada alumne.

La iniciativa Apilo està impulsada per l'Agència de Residus de Catalunya i les agrupacions de fabricants i gestors de piles i bateries. L'objectiu és promoure la recollida selectiva d'aquests materials entre la comunitat educativa, des dels alumnes fins als mestres. A poc a poc, aquest projecte ha fet fortuna i molts dels centres de la comarca hi han participat en les nou edicions que ja s'han fet. En aquesta desena edició hi prenen part 10 escoles i un institut: Alcanó, Sarroca, Bellaguarda, Juncosa, Juneda, l'escola i l'institut de la Granadella, l'Albi i l'escola Joan XXIII i el Col·legi Mare de Déu de Montserrat de les Borges Blanques.

El 2018, a l'Albagés van reunir 2.445 kg de piles, que corresponia a 163 kg per alumne

Una recompensa llaminera

La idea d'Apilo és animar els alumnes, mestres i famílies a reciclar més i millor les piles i bateries. Com a recompensa pels qui més n'aconsegueixen, hi ha un premi econòmic d'uns 1.500 €. Això ha fet que una part de les escoles de la comarca i també d'altres

parts del país, s'apuntin al concurs amb l'objectiu de guanyar i poder aconseguir els diners. Així podran comprar material per l'escola. Per les més petites, és una recompensa molt important, perquè no tenen tants diners com altres centres amb més alumnes. Això ha fet que s'hagi viscut una autèntica febre de la recollida de piles que ha implicat a la resta dels veïns i comerços del municipi.

Una recollida industrial

L'Escola Espígol de Juncosa va aplegar 453 kg de piles el 2015, en la primera edició. Eren trenta menys que la guanyadora del primer premi. De llavors ençà, va començar una escalada fins a números industrials. El 2016, l'escola de Juncosa va recollir 51,8 kg de piles per alumne, un total de 1.243 kg. L'Escola del Soleràs, en va fer 1.499 kg, però amb més infants, fet que la deixava amb 48,34 kg per nen. Un any després, l'Escola Set Focs de Bellaguarda va arribar 822,3 kg amb només 10 alumnes. El Soleràs pujava a 1.204 kg, amb 44,6 kg per alumne. El 2018 es va assolir la dada més alta mai vista. Els infants i famílies de l'Albagés van reunir 2.445 kg, el que corresponia a 163 kg per alumne. Cada any hi ha hagut més d'una escola de la comarca al podi. El 2024, l'Escola la Roca de Sarroca va ser la primera classificada, amb 35 kg per cada canalla, que van suposar 386 kg en total del seu marcador.

Les quantitats de piles han anat a la baixa i s'assemblen més a les dels primers anys

Els trucs per aconseguir-ne més

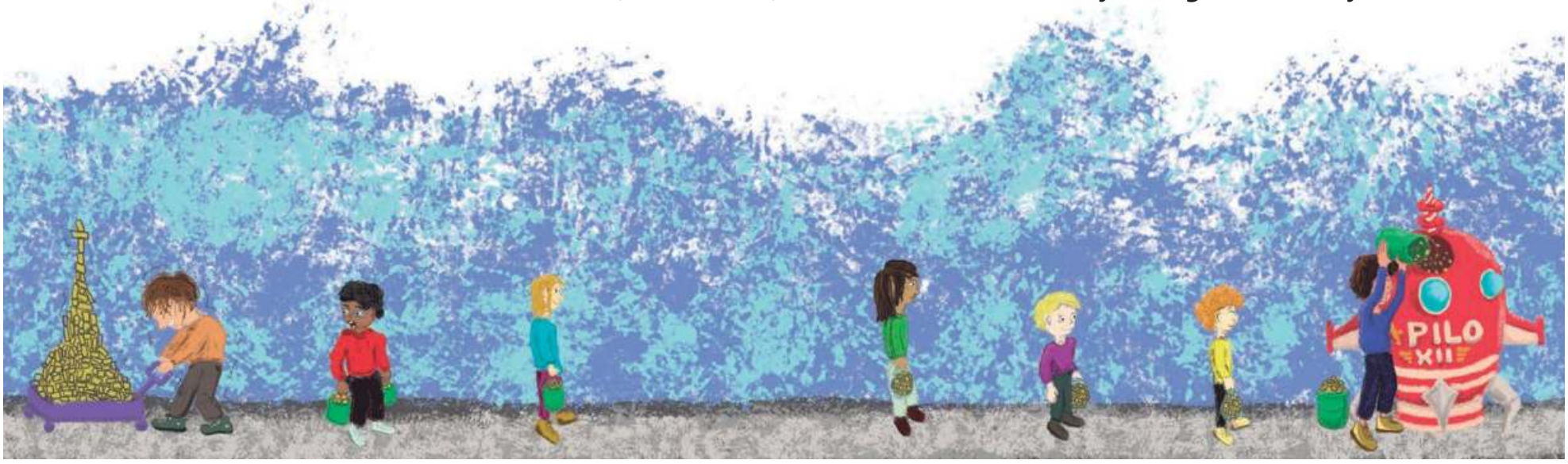
La recepta per aconseguir aquestes quantitats tan grosses sembla ser més o menys la mateixa a tot arreu. Des de dos centres expliquen que "les famílies es van motivar molt", que "col·laboraven moltíssim" i que van arrossegar la resta dels veïns i familiars que vivien a altres municipis. Altres escoles detallen com, a banda de les petites quantitats que aconseguien casa per casa, també visitaven els supermercats del poble, dels nuclis veïns, de Lleida i d'altres ciutats per sumar les bateries dels punts de reciclatge al seu comptador. Saben, a més, que altres escoles de Ponent seguien la mateixa pràctica.

Des de l'Agència Catalana de Residus assenyalen que les Garrigues sempre ha estat una de les comarques que recull més quilograms de tot Catalunya, tant en xifres absolutes com proporcionalment. També remarquen que l'origen de les piles ha de ser domèstic i que no es poden aprofitar les provinents d'altres punts de residus. Fer-ho, podria suposar l'expulsió del certamen. Ningú va preguntar als centres consultats de les Garrigues, però, com havien arribat a reunir tantes piles.

Descens de les quantitats

Els últims anys, les quantitats que han aconseguit els centres participants al concurs Apilo han anat a la baixa. A poc a poc s'assemblen més a les dels primers anys del certamen, que no pas als de més auge. Hi pot tenir a veure que els pares i mares han rebaixat la seva exigència recollidora. També el fet que cada cop més escoles i institut de tota la demarcació de Lleida i de Catalunya s'hi apunten, i tothom vol guardar les piles i bateries pels seus. Possiblement, també hi ha una mica més de control sobre els punts de residus dels supermercats i botigues.

Sigui com sigui, avui en dia Apilo forma part de la rutina d'una part d'alumnes, mestres i famílies de la comarca. És una oportunitat que atreu les escoles més petites, perquè els pot servir per a reforçar els materials i recursos de les aules, però que massa sovint també els collava i els abocava a una febrada malsana de piles. Caldrà veure com va la desena edició, i si continua amb quantitats més normals o si en algun moment es torna a posar en marxa la campanya exagerada d'anys anteriors.

IL·LUSTRACIONS: Pol Eroles

ENTREVISTA

Xavier Franch Sas
somcanalla@somgarrigues.cat

Lidón Gasull i Roser Martí · Associacions Federades de Famílies de Catalunya (aFFaC)

"L'aFFaC fa política: per la democràcia, la inclusió, la igualtat i la no discriminació"

X> Comencem amb la campanya que teniu en marxa. En què esteu centrats?

L> Ara l'aFFaC està centrada sobretot a evitar el tancament de línies públiques. La planificació per al curs 2025/2026 ha proposat el tancament de 43 grups d'I3 i de 68 de primer d'ESO de centres públics. Vam començar amb una campanya que es diu *La pública, l'escola de tothom*, per defensar l'escola pública i per unir forces amb altres entitats per reivindicar el dret a l'educació en condicions d'igualtat i no discriminació, que entenem que s'ha de fer a través del sistema educatiu públic. Ja som gairebé 40 entitats. La mirada també està posada en la renovació de concerts que es farà al curs 2026/2027. Això ens permetrà eliminar totes aquelles places sobrants del sistema privat-concertat que no s'utilitzen.

X> Un posicionament clar per la pública.

L> Al final, és l'escola que paguem entre totes, és l'escola del Govern, és l'escola de totes. El 70% de l'escola privada-concertada és religiosa i és catòlica. Per tant, està excloent molta població que potser no es considera catòlica, que no és creient o que té altres religions. Hem de corregir que tingui tanta influència quan representa una part petita de la població.

X> A més de la incidència, també feu acompanyament a les AFA. Les de les Garrigues en formen part?

R> A nivell de les AFA de les Garrigues, estan totes federades tret de dues, però són dues de molt petitetes. Els donem suport via WhatsApp, on tenim grups de cada comarca, per correu electrònic i per telèfon. Així tenim aquesta relació molt directa. A més, també els oferim formació en gestió, encarada sobretot a juntes noves.

L> També oferim un servei de suport en protecció de dades, en fiscalitat i altres xerrades: de criança positiva i altres d'interés. A més, oferim projectes a les AFA i als centres de moltíssimes temàtiques, des de participació, interculturalitat, alfabetització digital, aprenentatge del català per les famílies, com és Vincles, amb Òmnium...

R> L'any passat a les Garrigues vam treballar dos projectes molt importants. Un de coeducació transformadora, amb sessions a les Borges sobre educació sexual i afectiva i el discurs de l'odi, i un de "paparcitats", per corresponsabilitzar els homes vers les cures. El primer tindrà continuïtat.

X> Trobeu particularitats en les AFA rurals com les de les Garrigues?

R> Quan són molt, molt petites, els costa molt fer relleus. Per la resta, no... porten projectes, fan activitats... Fan el que poden dintre també del possible. A nivell de les Garrigues, una cosa bona és que el Consell Comarcal està implicat en el fet que els nens puguin fer extraescolars. Les reivindicacions més urgents t'arriben quan hi ha pocs nens a l'escola i això pot suposar un tancament. Des de les AFA també hi va haver la demanda d'interlocutar amb el Consell per millorar el menjador escolar.

X> Quins altres objectius hi ha de futur?

L> Un tema que preocupa moltíssim les famílies és el de les violències dintre del sistema educatiu. Hem començat a treballar-ho amb més profunditat amb un curs amb experts que venen de tot arreu. Una altra línia és la de l'educació inclusiva, en què seguim apostant. Un altre eix és el de l'emergència climàtica. Aquest és un tema que tenim pendent. Hem donat suport a reivindicacions, però també volem liderar projectes en aquesta direcció. Un altre és el del català. Volem fomentar-ne l'ús en l'àmbit escolar i treure'l de la discussió política. I també ens preocupa molt l'auge de l'extrema dreta. L'aFFaC és una entitat que fa política, és el nostre deure fer-ho: en favor de la democràcia, de la inclusió, de la igualtat i la no discriminació.

Amposta, 1985 / Linyola 1970. L'aFFaC és la federació que agrupa la majoria d'associacions de famílies d'alumnes (AFA) de Catalunya. Lidón Gasull és advocada especialitzada en drets humans i va començar a treballar a l'aFFaC en la branca jurídica. Des del desembre 2017 és la directora de l'entitat. Per altra banda, Roser Martí fa 30 anys que està a l'aFFaC. Ella és tècnica del Pla de Lleida, Lleida Pirineus i Solsonès. Per tant, és la veu que les AFA de les Garrigues troben quan truquen a l'entitat.

ESCOLA VINTAGE

Xavier Franch Sas
somcanalla@somgarrigues.cat

La mestra Flix de Torrebesses

El poble de les Garrigues Històriques dedica un carrer a aquesta docent, nascuda l'any 1837 i que va ser la primera dona graduada en Magisteri que hi havia al municipi.

L'antiga casa de Cal Bepo, on es creu que podria haver nascut Flix.

L'Ajuntament de Torrebesses va decidir al mes de febrer posar nom a alguns carrers i places del poble que fins ara no en tenien. S'han batejat dues places com la plaça de l'Alegria i la plaça 8 de Març i un carrer ha rebut el nom de Mestra Flix.

Amb aquesta decisió, des de l'equip de govern volien homenatjar la mestra Raimunda Flix, la primera dona del poble que va tenir el títol de graduada en Magisteri. Tot i que després no va fer gaire de docent, va arribar a treballar d'aquesta professió al mateix municipi de Torrebesses. Qui aporta informació sobre Flix és la mestra especialitzada en Història, ara jubilada, Maria Jesús Monclús, que s'ha dedicat a recuperar la trajectòria d'aquesta dona i també d'altres figures i famílies del poble.

Assenyala que va néixer a Torrebesses l'any 1837 i que va morir el 1904 a Bell-lloc. Raimunda era la vuitena filla de Josep Flix i Florensa, hereu de Casa Bepo, i de Teresa Pelegrí Pubill, natural del Soleràs, però habitant a Torrebesses, a Cal Pelegrí. Monclús creu que podria haver nascut on avui hi ha el Centre d'Interpretació de la Pedra Seca, o en un altre edifici que la família va construir al carrer Castell. Segons s'ha pogut saber, era una xiqueta molt viva i intel·ligent, i tot i que llavors estudiar era un privilegi, els pares van voler que cursés Batxillerat i que després assistís a l'Escola Normal de Lleida. Monclús pensa que devia ser de les primeres alumnes de la Normal femenina.

Un document d'un notari de la Granadella del març del 1868 hi diu que estava casada amb Ramon Torrebadella Roigé i que tots dos vivien i exercien com a mestres a Torrebesses. La parella havia tingut un fill dos anys abans, i es van quedar al poble fins al 1872. Després van passar per Isona, Lleida, van viure a Almatret, on ell feia de secretari de l'Ajuntament, a Alòs de Balaguer i, finalment Verdú, on aconseguí la plaça com a mestre. Allí s'estigueren fins que, un cop jubilat Torrebadella, anaren a Bell-lloc, on el fill exercia de metge.

Maria Jesús Monclús observa que, malgrat els importants esforços familiars perquè estudiés, Raimunda gairebé no va poder fer de mestra perquè havia de seguir el marit en les seves destinacions de feina. Quan va morir, va ser enterrada a Bell-lloc. El seu home va morir el 1913 i també fou enterrat a Bell-lloc.

Mare i padrina de metges

El fill de Raimunda i Ramon, que també es deia Ramon, va treballar com a metge a Bell-lloc, que avui forma part de la comarca del Pla d'Urgell. Un dels fills d'aquest, Ramon Torrebadella i Puig, també va estudiar i es va dedicar a la medicina. Va treballar passant consulta amb el seu pare, però també va exercir càrrecs polítics. Actualment, el municipi té dedicat un dels seus carrers als Doctors Torrebadella, en agraïment al seu paper.

Escola Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés

Tallers sobre l'Antic Egipte

El 14 de gener va venir a l'escola una noia que es diu Gemma a explicar la vida i els costums de l'Antic Egipte. Ens va fer tallers i vam fer un ritual funerari.

Els tallers van començar amb una explicació històrica. La noia ens va ensenyar un cartell on constaven les etapes des de la prehistòria fins a l'edat contemporània. Després ens va explicar coses de l'Antic Egipte com ara que sempre s'instal·laven al costat del riu Nil per poder viure de l'agricultura i la ramaderia. Un altre aspecte que ens va comentar és que els egipcis enterraven els cadàvers al desert per dos motius; un és perquè abans els enterraven al costat del riu i en una època que el riu es feia gran els cadàvers flotaven i contaminaven el riu, i també perquè van descobrir que si els enterraven al desert els cossos es conservaven i els insectes no es menjaven el cos. També ens va explicar que portaven els egipcis amb una barca pel riu, després portaven la barca fins al mig del desert on enterraven a les persones mortes amb la barca al costat.

En una activitat que vam fer ens va donar un paper on posava una cosa escrita en egipci i ho havíem de passar a demòtic fent grups. A les frases deia: menjarem pa, hortalisses, llegums i formatge, i en una altra frase deia: el seu calendari contenia tres estacions. Finalment, vam escriure el nostre nom amb jeroglífic amb tinta i una ploma. Totes les activitats van ser molt divertides.

Vam realitzar tallers sobre l'Antic Egipte molt interessants. Ens van servir per treballar les etapes històriques i ben aviat gravarem una pel·lícula

Faraons, guàrdies, sacerdots i servents i un procés de momificació.

Els tallers, un a un

Vam fer uns tallers divertidíssims: primer vam traduir unes frases d'egipci a demòtic i de demòtic al català, després vam escriure el nostre nom en jeroglífics i, finalment, el més divertit va ser el ritual funerari on vam embenar una persona i anàvem tots vestits de nous faraons, guàrdies, sacerdots i servents. Els faraons eren els reis de l'antic Egipte, els guàrdies els que defensaven als nous faraons, els sacerdots s'encarregaven del procés de momificació i els servents d'ajudar els sacerdots. En el procés de momificació primer els sacerdots treien el cervell, els pulmons, l'estómac i els intestins. Tots els òrgans menys el cor perquè es pensaven que a l'altra vida el necessitarien. Aquests òrgans els guardaven en vasos canopis. Una vegada fet això, els posaven amulets i els embenaven.

Escola ELS AUBIS
ZER Riu Set

Escola Els Aubis de l'Albi

A l'escola Els Aubis ens posem els esquís

L'alumnat de la ZER Riu Set vam anar a esquiar a les pistes de Port Ainé.

El divendres 7 de febrer els i les alumnes de Cicle Mitjà i Superior de la ZER vam gaudir d'un meravellós dia d'esquí. Feia molt de temps que esperàvem aquesta excursió i per fi va arribar el dia.

Vam matinar molt per poder arribar puntuals a les pistes. El trajecte amb autocar va ser llarg però entretingut; vam aprofitar per parlar, dormir, jugar a jocs tranquils o mirar una pel·lícula.
Un cop allí, vam esmorzar i seguidament ens van repartir l'equipament: botes, casc, ulleres, esquís i pals. Els monitors ens van dividir en tres grups segons el nivell d'esquí de cadascú. Ara sí! Ja estàvem preparats per començar la pràctica. Durant el matí vam poder fer unes baixades i després de dinar i agafar forces, vam esquiar una estona més. Vam aprofitar-ho molt!

Després d'un dia molt intens ens disposàvem a tornar cap a casa ben cansats i satisfets. Són experiències que guardarem sempre en els nostres records.

Ens agrada anar a les excursions de la ZER perquè així ens retrobem amb els companys/es dels altres pobles!

Esport complet

Esquiar és un esport que desenvolupa la força i resistència física, la coordinació i l'equilibri. També fomenta la motivació i coordinació i ens ajuda a apreciar el medi ambient i la naturalesa des d'una edat primerenca.
És una de les activitats més divertides i emocionants que podem fer els caps de setmana i en els períodes de vacances d'hivern.

Alumnat de l'escola Els Aubis de l'Albi a peu de pista.

Escola La Dula d'Alcanó

El nostre projecte de les festes i les tradicions

Us fem cinc cèntims de tot allò que hem descobert al llarg d'aquest projecte.

Descobriu els secrets amagats de les festes i tradicions!

Aquest curs a la ZER l'Eral treballem el projecte sobre les festes i tradicions, començant des de les més properes als nostres pobles fins a aquelles que formen part de Catalunya.

Per aquest motiu, hem treballat i après molts costums que hi ha al nostre poble i no coneixíem. D'una banda, els padrins i les padrines del poble ens van ensenyar diferents jocs tradicionals i en van explicar celebracions que es fan a Alcanó. Una de les festes que s'ha celebrat fa poc és Sant Blai, per això a l'escola vam investigar sobre aquest patró. També, vam poder participar creant la tapa del programa de festes amb els nostres dibuixos.

D'altra banda, va venir el pare d'una alumna que forma part d'una colla de diables. Ens va explicar la història dels diables, el bestiari real i fantàstic, com es vesteixen per cremar i quina roba necessita portar la gent per a poder-s'hi unir. Ens va ensenyar les forques i els diferents tipus de pirotècnia, al mateix moment d'ensenyar això va fer una petita demostració.

Per acabar, com s'apropa Carnestoltes hem decidit disfressar-nos de diables i crear una bèstia de foc que ens acompanyarà a la rua.

Seguint la història de festes i tradicions.

Les tradicions i la seva història

Què ens aporta aquest projecte? Amb el projecte estem descobrint coses increïbles del nostre poble. Investigar sobre les festes que celebrem, com la de Sant Blai, ens ha fet sentir més connectats amb les nostres arrels. A més a més, ara entenem millor el perquè de les tradicions que tenim a Alcanó i el motiu de les celebracions que s'hi fan. Gràcies a aquest projecte, hem pogut viure les tradicions d'una manera nova, i ens ha fet molta il·lusió sentir-nos-en part!

Escola d'Alfés

Entrevistem un alumne de l'IES Caparrella

El Marc, antic alumne de l'escola i actual alumne de l'IES Caparrella, ens ha visitat a l'escola. La classe dels grans volíem saber més coses sobre l'institut.

Estaves nerviós abans d'anar a l'institut? No gaire. Vam sortir prou preparats de l'escola. Ja ens manaven deures i fèiem exàmens, tot i que a l'institut en fem molts més.

Com et vas sentir el primer dia de classe? Doncs no estàvem nerviosos, però tampoc tranquils. Era el primer dia, no sabíem amb qui anar. Al principi ens ajuntàvem tots i totes les alumnes de la ZER, però a poc a poc ens vam anar coneixent tots i vam començar a anar amb altres companys i companyes.

Vas notar molta diferència d'escola a institut? Sí, una mica, perquè a l'institut les classes són més intenses, ens fan memoritzar moltes més coses a cada classe i fem molts més deures i exàmens.

Et va costar fer amics? Una mica al principi. Només anava amb qui coneixia, però després vaig anar coneixent els companys i companyes de classe i vaig fer nous amics i amigues.

Un cop vas començar les classes, vas perdre les teves pors? Jo personalment no tenia cap por, però alguna amiga, sí. No sabia si estava contenta, emocionada o nerviosa, però amb els dies li va anar passant.

T'agrada anar a l'institut? Sí, ens ho passem molt bé allà.

Què és el que més t'agrada? Doncs les classes d'educació física. Durant el primer trimestre de primer curs, es fa natació un dia a la setmana a Inefc. Cada trimestre es practica un esport diferent. Ara mateix estem fent gimnàstica rítmica.

Si perds l'autocar i et quedes a Lleida, què passa? Doncs davant d'Inefc hi ha una parada d'autobús. Hauries d'agafar el cotxe de línia que va cap a Lleida i un cop a Lleida hauries d'agafar el que va cap al poble. També pots anar a secretaria i trucar als pares per a que et vinguin a buscar.

Va algun mestre amb vosaltres a l'autocar? El conductor i un mestre. El mestre passa llista per saber si falta algú. Si estàs malalt, els pares han d'enviar un missatge al tutor i aquest s'encarrega d'avisar a la resta de mestres.

Quin consell ens donaries als que hi hem d'anar? Doncs no us deixeu mai els deures per a l'últim dia, perquè sinó, se us van acumulant i quan te n'adones veus que tens deures de fa dues setmanes, per exemple.

També és important no faltar a classe i fer tots els treballs que manen els mestres, perquè si no entregues un, pots suspendre l'assignatura.

L'Educació secundària obligatòria

L'etapa de Secundària és una bona oportunitat per continuar aprenent i formant-se. Comporta un bon nombre de canvis: nous companys, nou horari, nou professorat i noves matèries. Es realitzen diferents activitats d'aprenentatge, interessants i motivadores. I per això, malgrat els nervis i el repte que pot suposar, és enriquidor per a l'alumnat, el fa créixer com a persones i cal afrontar l'etapa amb tranquil·litat.

Tothom atent per aprendre com es troben les tòfones

La Mostra Gastronòmica de l'Oli i la Tòfona de Bellaguarda, celebrada el diumenge 23 de febrer, va tenir com una de les principals atraccions la demostració de gossos tofonaires. Entrenen els gossos perquè olorin aquest fong i n'assenyalin la ubicació, però sense rascar la terra per no fer malbé la tòfona. Llavors, el guia s'hi apropa i la desenterra amb les eines pertinents. Quan la troben, poden donar una petita recompensa al gos per la seva feina. Antigament, aquesta feina s'havia fet amb porcs.

Bovera i Bellaguarda van ser els primers llocs de les Garrigues on es va començar a cultivar tòfona negra. Ja fa més de vint anys de les primeres.

FOTO: Xavi Minguella

Escola Albirka d'Arbeca

Arbeca juga per la Marató

L'Escola Albirka col·labora amb La Marató de TV3 per les malalties respiratòries fent una tarda de jocs de taula.

Famílies i alumnes durant una de les partides.

Vine a l'escola, col·labora, juga i gaudeix de l'experiència

El dimecres dia 4 de desembre a l'escola vam organitzar l'activitat: Juga per La Marató, a ple pulmó per les malalties respiratòries. Va ser una jornada oberta al poble, on van participar famílies, veïns, exalumnes i tothom que hi volgués col·laborar.

De manera voluntària, tothom que participava va fer una aportació a la guardiola ubicada a l'entrada de l'edifici.

Per organitzar la jornada, vam habilitar els diferents espais de l'escola en zones de joc.

L'alumnat estava repartit en dos grans grups. A Educació Infantil i Cicle Inicial els grups rotaven pels diferents espais i era l'alumnat de segon qui s'encarregava de dinamitzar i explicar els jocs de taula als companys. Vam jugar al Zingo, Frutal, Dooble, Lince, Sammy, dòmino, memori i UNO.

A cicle mitjà i cicle superior hi havia diferents propostes de jocs, nens i participants podien escollir el joc que volien i s'organitzaven per jugar lliurement. Alguns dels jocs van ser: Tabú, Sushy go party!, Pelusas, Alto voltaje, Crazy kick, etc.

Aprendre jugant

Els jocs de taula fomenten la socialització i ajuden a desenvolupar les habilitats socials perquè impliquen interaccionar amb la resta de jugadors. La majoria d'aquests jocs consisteixen a cooperar amb altres jugadors per aconseguir un objectiu, resoldre conflictes o seguir torns i això fa que augmentin les habilitats de comunicació, cooperació i treball en equip.

Escola Els Set Focs de Bellaguarda

Practiquem el teatre a la ZER amb 'Els Pastorets'

L'alumnat de la ZER hem treballat dues representacions per acabar el 1r trimestre.

Representació de l'alumnat de l'escola d'"Els Dimoniets'.

Aquest any, tot l'alumnat de la ZER Elaia hem representat 'Els Pastorets', una adaptació de l'obra de J.M. Folch i Torres. Ens vam implicar en la preparació dels diàlegs, les escenes, els balls i les cançons, així com en l'elaboració dels decorats i el vestuari. Per això, durant el primer trimestre, vam dedicar els dimecres a preparar aquesta representació amb molta il·lusió i compromís.

Els assajos van ser intensos: hores memoritzant textos, assajant moviments i donant vida als personatges. L'esforç conjunt d'infants i mestres va fer possible una representació que va emocionar i captivar tots els assistents.

L'obra narra les aventures de Lluquet i Rovelló, dos bons amics que volen veure una gran meravella, però en el camí s'enfronten a Satanàs i els set pecats capitals. Entrebancs, humor i valors que ens ha fet gaudir molt.

A més, a l'escola, els infants d'educació infantil i cicle inicial, amb la col·laboració dels més grans, van representar 'Els Dimoniets'. Aquesta història explica com uns diables entremaliats s'escapen de la seva pròpia obra, cansats de fer 'Els Pastorets', per dedicar-se a fer entremaliadures a Bellaguarda. L'obra va arrencar molts somriures al públic i va ser tot un èxit.

Després de les representacions, vam compartir un berenar amb companys i famílies, un moment de celebració per tancar el trimestre. Tant 'Els Pastorets' com 'Els Dimoniets' han estat possibles gràcies a la dedicació i l'esforç de tots els participants que han fet d'aquesta experiència un record inoblidable.

El repte d'una activitat nova

El teatre requereix pràctica, esforç i implicació de tot l'alumnat i les escoles. Aquesta activitat ens uneix i ens fa créixer com a ZER. Cada dimecres l'alumnat de cicle mitjà i superior es troba per treballar junts. Al principi tot és nou i fa respecte, però amb els anys ens agrada i gaudim fent activitats diferents en un grup més gran d'iguals.

Hem gaudit molt fent teatre i ens agradaria poder repetir el curs vinent

Escola Joan XXIII de les Borges Blanques

Hort ecològic a l'escola

Aquest curs ja hem iniciat el conreu de l'hort, que és un projecte que es treballa des d'I3 fins a sisè.

Un any més treballem l'hort a l'escola. Són conreus ecològics on no s'utilitzen tractaments químics. És un projecte transversal del centre. En aquesta activitat aprofitem tots els espais d'aprenentatge de l'escola com els espais exteriors. A més a més, fer hort afavoreix les relacions tranquil·les i positives en un entorn a l'aire lliure així com el treball cooperatiu.

Aquest any, a l'hort, hi hem plantat escaroles, cebes, espinacs, bròquils, cols, pastanagues, alls i herbes aromàtiques variades, com per exemple el romer i el timó. Ens agrada molt remenar i tocar la terra, sentir la seva olor quan està humida i observar-ne les característiques i el procés de creixement de les plantes. Si ens embrutem una mica no passa res, forma part de les feines de l'hort.

Si bons aliments vols collir, a l'hort hauràs de venir

També hi tenim una caseta de fusta on guardem les eines de treball que necessitem com la pala, el rasclet, la mànega, les tisores de podar, la regadora, l'aixada, els guants... i així tenir-ho tot ben endreçat. Entre tots treballem i tenim cura que l'hort sigui tot un èxit.

L'espantaocells ja controla l'hort.

L'espantaocells

Aquest curs tenim un nou ajudant que és l'espantaocells, l'han fet els alumnes d'Educació Infantil. Encara li hem de buscar un nom, però estem segurs que sabrà fer molt bé la seva feina.

Col·legi Mare de Déu de Montserrat de les Borges

Lectopunts: a Cicle Mitjà llegir té premi!

Els alumnes de Cicle Mitjà comparteixen amb vosaltres una activitat que els ha fet descobrir el plaer per la lectura.

Ben concentrats amb els llibres entre mans.

A l nostre col·legi, hem introduït una iniciativa que està engrescant els alumnes de Cicle Mitjà: els Lectopunts. Aquesta activitat té com a objectiu principal fomentar el gust per la lectura i, alhora, treballar la comprensió lectora i l'expressió escrita d'una manera atractiva i significativa.

El funcionament és senzill: cada nen i nena escull un llibre que li agradi i, després de llegir-lo, ha d'omplir una graella amb informació clau sobre la lectura amb: el títol del llibre, l'autor, el nombre de pàgines i un breu resum. A més, se'ls demana que puntuïn el llibre segons el seu criteri i expliquin si el recomanarien als companys.

Cada alumne també té un carnet personal on es van anotant els punts que obtenen en acabar-lo. Els punts es calculen en funció del nombre total de pàgines llegides, incentivant així l'esforç i el compromís amb la lectura. Però aquí no s'acaba tot: llegir té premi! En acabar el trimestre, l'alumne amb més punts, és a dir, qui hagi llegit més llibres, serà recompensat amb un obsequi.

Aquesta activitat no només reforça les habilitats lectores, sinó que també incentiva la comunicació entre els alumnes, ja que poden descobrir noves lectures gràcies a les recomanacions dels seus companys.

Els Lectopunts són una eina educativa que combina l'aprenentatge amb la diversió, i d'aquesta manera fem de la lectura una experiència compartida, enriquidora i motivadora per al nostre alumnat.

Per què Lectopunts?

Fruit de la inquietud de la desmotivació pel plaer de la lectura de l'alumnat, els professors de Cicle Mitjà van buscar la manera de premiar la iniciativa dels alumnes a escollir i triar llibres per passar una bona estona. L'activitat dels Lectopunts sembla haver despertat aquesta motivació a una gran part dels nens i nenes, fet que ha portat a continuar-la fent.

Tots sabem i som conscients de la importància de llegir per enriquir vocabulari, millorar la comprensió, facilitar l'estudi i culturitzar-nos. Indirectament volem que els nostres infants ho entenguin i ho visquin així: la lectura com un plaer que ens fa créixer lingüísticament i com a persones.

Escola Vallmajor de Bovera

Celebrem el Dia de la Pau

A l'escola treballem els valors relacionats amb el Dia de la Pau.

Ens vam adonar de com és d'important defensar els drets de les persones, la igualtat de gènere i la defensa de la pau a tot el món

Missatges clau

Reflexionem sobre la importància de viure en un món amb pau. Vam elaborar una manualitat i vam escriure diferents frases i missatges dins d'un colom de paper que ens vam endur a casa. Alguns dels missatges que vam apuntar de forma conjunta van ser: "La Pau és saber perdonar i estimar.", "No a la violència", "Que la Pau regni a tot el món", "La Pau comença amb un somriure" o "Que no hi hagi més guerres".

L'alumnat de l'Escola Vallmajor de Bovera i el seu mural.

El dijous 30 de gener vam celebrar el Dia de la Pau. Entre tots i totes les alumnes d'infantil i primària vam elaborar un mural. Vam retallar símbols de la pau, les lletres i vam imprimir un món. També hi vam ficar mans de paper de la mida dels infants d'infantil i també cors. També hi vam ficar coloms que envolten el món.

A l'assignatura de Valors treballàvem la figura de la Malala Yousafzai. Vam conèixer qui era i per què és una persona important, relacionada amb la pau. Vam saber que la Malala va néixer al Pakistan, a la ciutat de Mingora, on del 2003 al 2009 el règim talibà va prohibir l'assistència de les nenes a les escoles. Ella, que tampoc va poder anar a l'escola, va voler exposar aquesta injustícia. Va escriure un bloc per la BBC explicant la situació que vivia i va impulsar una lluita per defensar els drets de les dones. El 2014, va rebre el Premi Nobel de la Pau i va ser així la persona més jove a rebre'l.

Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Timorell de Castelldans

Aprenem a utilitzar una impressora 3D

El Nel Vilella Farias, un exalumne de la nostra escola, comparteix amb l'alumnat de cicle superior la seva passió i el que és ara la seva feina.

Foto dels alumnes durant el taller.

El mes de desembre el Nel va venir una tarda a la classe dels grans i ens va impartir un taller d'impressió en 3 dimensions. Prèviament amb la nostra tutora i de forma individual, vam dibuixar cadascú un logo. El vam pintar amb colors primaris i era molt important no barrejar els colors. Vam fer arribar tots els nostres logos al Nel, amb ells ens volia fer una sorpresa.

El dia del taller en Nel va portar la impressora 3D a l'aula i ens va explicar el seu funcionament. El procés d'impressió amb aquestes màquines implica diferents parts. Primer cal fer un croquis, dibuix o un esbós. Després es traspassa aquesta idea o dibuix a tres dimensions mitjançant programes i software específic. Finalment s'imprimeix el producte final en tres dimensions.

Per explicar-nos tot això, el Nel ens va portar impresos en tres dimensions els logos que li havíem fet arribar i vam entendre molt bé i de forma molt pràctica tot aquest procés.

Va ser impressionant veure com les nostres idees s'havien convertit amb objectes que tenien un volum i una forma i ens vam emportar un record molt bonic cap a casa.

El taller ha despertat l'interès de l'alumnat en emprenedoria i la tecnologia

El Nel, el nostre instructor en 3D

El Nel va començar amb una impressora 3D i amb la idea de crear una marca de neons. I a poc a poc ha anat construint una petita empresa que es preocupa del futur del nostre planeta amb el valor afegit d'utilitzar materials reciclats i energies renovables per les seves màquines.
Des de la seva pàgina web, neonobs.com, podeu veure el recull de treballs que va fent.

Escola El Cérvol de Cervià de les Garrigues

Descobrim el nostre poble, Cervià de les Garrigues

La classe dels lleons coneixem el poble. A través d'experiències personals ens fem curiosos de l'entorn.

Visitant alguns espais del poble.

Durant aquest curs, els nens i nenes de cicle inicial estem treballant el nostre poble, Cervià de les Garrigues.

Tots els dimecres a la tarda, des de principi de curs, anem descobrint coses del nostre poble, ja sigui parlant entre nosaltres, investigant, preguntant als familiars, passejant i, fins i tot, rebent visites d'alguns veïns que tenen ganes de compartir amb nosaltres tot allò que saben!

Hem descobert moltíssimes coses, però encara ens en queden moltes més! Mentre passejàvem pels carrers, vam veure que algunes cases del poble, a sobre de la porta d'entrada, hi tenien escrits dos anys. La padrina d'un company de classe ens va explicar que aquestes dues dates feien referència a l'any de construcció de la casa i a l'any que ha estat reformada. A més a més, hem vist que tots els carrers del poble reben un nom diferent per distingir-los i que tots els cartells de cada un, són iguals.

Sabíeu que hem tingut la sort de rebre la visita del Josep? És un veí del poble que va venir el passat 22 de gener i el vam acompanyar a fer una volta pel poble. Ens va explicar tantes coses que no coneixíem... les voleu saber?

Resulta que a Cervià tenim moltes fonts, i que fa molts anys, al costat d'aquestes, hi havia uns abeuradors per a les mules i altres animals. Com que actualment no es fan servir, s'han convertit en bancs de pedra així la gent ens hi podem asseure.

L'església del poble, que es diu Sant Miquel Arcàngel, va ser construïda fa molts anys abans que el campanar, i es troba situada a la plaça Major. Justament en aquesta zona del poble és on es troben els carrers més antics i estrets i la part més alta de Cervià.

També vam descobrir que hi ha dos cementiris al nostre poble però que el primer era davant de l'oficina de la Caixa.

Abans d'arribar a l'escola, hi ha una rotonda i aquesta rep el nom de Monument de la Sardana, i una mica més avall d'aquesta, a davant de la casa d'un company nostre de la classe, hi ha el que s'anomena Les Tres Creus de Setmana Santa.

Sabies que...?

Fa molts anys, Cervià tenia un portal per entrar i sortir del poble i l'ajuntament està fet de pedra. De fet, és un dels pocs ajuntaments que hi ha així! Ens va agradar molt saber que, abans, l'ajuntament era l'escola i el seu pati era, senzillament, el carrer. Com han canviat les coses, oi?

Voleu vendre roses per **Sant Jordi?**

Sou una AFA o bé teniu una **empresa** i voleu fer un detall al vostre personal per la **Diada?**

transforma el **SANT JORDI**

100% social
100% inclusiu
100% sostenible

amb la rosa de TALMA

*El preu pot variar en funció de l'embolcall, el tipus de rosa i el volum de l'encàrrec.
Data límit d'encàrrecs: 11/04/2025.

TALMA verd
jardineria integral i plantes

Encàrrecs: **638 187 330** | **botigajuneda@talma.cat**

Premsa
Comarcal
amb rigor i confiança

ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Amb el suport de
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Escola Porcel de Cervera de l'Espluga Calba

Un Nadal de musical

Els alumnes de Cicle Mitjà i Superior vam crear i representar un musical per al teatre de Nadal.

Com cada any, abans de les vacances de Nadal tots els alumnes de l'escola realitzem i representem un teatre. Aquest any era un musical. Els alumnes de cicle mitjà i superior després de mesos de molta feina: buscant què era un musical, les seves característiques, quins eren els musicals més importants, etc., vam ser els encarregats d'elaborar el text del teatre. La nostra tasca va ser escollir cinc musicals importants i crear una història per unir-los tots, també vam pensar i crear el vestuari, el decorat i les coreografies en què tots i cadascun dels diferents cicles també van contribuir. Així que, el dia 13 de desembre va arribar l'estrena d'"Un nadal de Musical". L'actuació va començar, amb la història de dos germans que avorrits en festes de Nadal van a les golfes buscant una mica de diversió i troben una màquina del temps! Que els porta a viatjar per diferents musicals.

El musical va ser tot un èxit i al públic els hi va encantar!

'West Side Story', 'El Rey León', 'Grease', 'El Petit Príncep', 'Mamma Mia' i 'Mary Poppins' són els musicals que van formar part d'aquesta fantàstica i divertida història!

Aprenentatges

Treballar el teatre fomenta la creativitat, la cooperació i l'expressió personal. Crear un musical els permet conèixer els elements del gènere, desenvolupar habilitats musicals, en narració, expressió, disseny i moviment, i treballar en equip per materialitzar la seva pròpia obra. A més, promou la confiança, la comunicació i el pensament crític en un ambient lúdic i educatiu.

L'alumnat de cicle mitjà i superior interpretant el musical de 'Grease'.

Escola de la Granadella

La ZER Elaia participa en l'Animac

El divendres 21 de febrer tot l'alumnat de la ZER Elaia vam participar per primer cop enn la jornada escolar de l'Animac a Lleida.

Els alumnes a les projeccions de l'Animac.

El divendres 21 de febrer tot l'alumnat de la ZER Elaia vam assistir, per primer cop, a la jornada de la Mostra Internacional de Cinema i Animació de Catalunya (ANIMAC) que va tenir lloc al teatre La Llotja de Lleida.

Aquest any, la mostra anava sobre els animals i sota el lema de "We, Animals" la 29a edició de la Mostra Internacional de Cinema d'Animació de Catalunya proposava una mirada sobre la nostra connexió amb el regne animal. Explorava com els humans ens apropem als animals en diferents àmbits i de quina manera el cinema d'animació ens ajuda a entendre i representar aquesta relació. Així mateix, en aquesta mostra es continua reivindicant l'animació com a poderós mitjà de creació d'imaginaris i com un element de crítica social que té el potencial de conscienciar infants i joves per canviar maneres de viure i entendre el món.

El cinema és considerat el setè art, terme introduït per Ricciotto Canudo

Per assistir a les sessions ens vam dividir en dos grups: educació infantil i cicle inicial per una banda i cicle mitjà i superior per l'altra. Cada grup va mirar diversos curts adaptats a l'edat i nivell de l'alumnat.

Una oportunitat per a l'alumnat

Des del claustre de la ZER ens vam proposar participar en aquesta mostra amb els objectius de proporcionar a l'alumnat coneixements sobre l'art i la tècnica de l'animació, potenciar la creativitat de l'alumnat, convidar a la reflexió i despertar el seu esperit crític. Ho considerem una oportunitat per apropar tot l'alumnat a l'experiència de gaudir de la gran pantalla.

Escola L'Espígol de Juncosa de les Garrigues

Elaborem el cartell per a la fira de l'oli

Els alumnes de l'escola tornen a crear el cartell per a la cooperativa del poble.

La canalla, davant la Cooperativa.

Arriba el mes de novembre i com cada any la fira de l'oli de Juncosa. Des de la cooperativa rebem un encàrrec molt especial, ens demanen si els alumnes de l'escola poden tornar a fer un cartell representatiu del poble, ja que l'any passat va resultar ser tot un èxit. Per tant, amb els alumnes dels cursos superiors de l'escola ens vam posar mans a l'obra.

Primer de tot, vam exposar les idees que representava aquesta fira per tal que surtin al cartell i així no oblidar-nos de cap detall. Després es va fer un esborrany amb tots els elements que havien de sortir a l'obra. El següent pas era començar a dibuixar-ho en una cartolina blanca i per últim pintar-ho amb pintura plàstica i aquarel·la. Sens dubte va sortir un dibuix molt creatiu, original i realista. Els alumnes molt emocionats ja estaven preparats per poder donar l'encàrrec.

Aleshores, un cop va passar la fira, tots els infants de l'escola vam fer una sortida per visitar la cooperativa. Allí ens van ensenyar tot el procés que se segueix des que arriben les olives amb el tractor fins que embotellen l'oli per així posar-lo en caixes llest per a vendre'l. Per això, van poder veure com descarregaven els tractors i on anaven les olives fins que sortia l'oli. Val a dir, que estaven tots sorpresos de tota la cadena que se seguia i de tota la maquinària que tenen. Per finalitzar la visita van poder gaudir d'un tast de diferents olis sucats amb pa. Tots ho van trobar molt bo i van voler repetir.

Així doncs, estem molt agraïts amb la cooperativa per tornar a confiar en nosaltres per poder crear el cartell de la fira del nostre poble. També d'ensenyar-nos i fer una explicació guiada del procés de l'oli.

A la cooperativa ens van ensenyar tot el procés que se segueix per fer oli

Visita per conèixer la cooperativa

Gaudim creant el cartell de la fira del poble i hi posem molta imaginació i creació. Després de tot l'esforç, ens ha agradat molt el resultat obtingut. A més a més, a tots els infants de l'escola ens ha agradat visitar i conèixer la nostra cooperativa per així saber quina és la feina que es fa.

Escola Manuel Ortiz i Castelló de Juneda

Situació d'aprenentatge de l'àloe vera

Situació d'aprenentatge treballada durant el primer trimestre a l'aula d'I4.

A l'aula ens agrada molt tenir plantes i cuidar-les

A l'escola observem amb calma les diferents plantes que tenim a l'aula. Les mirem, toquem, olorem... Els preguntem si saben com es diuen i es fixen en una que els recorda a un cactus tot i que no punxa. Els dic que és un àloe. Una alumna ràpidament diu "àloe vera" i un company seu ens explica que a ell li van posar aquesta planta al dit un dia que es va fer mal. Arran d'aquest comentari es genera una conversa entorn aquesta planta i davant la curiositat dels infants, els pregunto: "Us agradaria saber més coses de l'àloe vera?" La resposta no es fa esperar. Tots responen "sí!". Aquest va ser l'inici d'una situació d'aprenentatge que ens ha permès descobrir les característiques de l'àloe vera (per fora i per dins), com cal cuidar-la i les seves propietats. Ens ha generat moments molt enriquidors i de treball en equip. El fet de tenir la planta a la classe ofereix la possibilitat d'observar-la, mirar les arrels, tocar les fulles, veure què hi ha al seu interior, tenir-ne cura i, fins i tot, veure com es reprodueix. L'experimentació ens ha portat a fer el nostre propi gel d'àloe vera i també crear sabonets de formes molt divertides!

Imatges de tot el procés.

Una forma diferent d'aprendre

Amb el nou currículum educatiu, han sorgit les situacions d'aprenentatge com a estratègies i propostes que promouen l'aprenentatge significatiu, funcional, proper i globalitzat.
El fet que l'aprenentatge es fonamenti en la resolució d'un repte o d'una problemàtica real provoca que l'aprenent hagi de dur a terme un seguit d'accions que impliquen una o més capacitats per a les quals són imprescindibles els sabers d'un o més camps de coneixement afavorint l'assoliment de competències.

Escola Arc d'Adà de Llardecans

Anem a veure el castell de Llardecans

Els nens i nenes d'Educació Infantil visitem les restes de l'antic castell de Llardecans i gaudim de les vistes de tota la comarca.

Mirant i assenyalant el cim de Montmaneu.

Aquest curs el grup d'alumnes dels petits de l'escola Arc d'Adà hem començat a fer sortides de manera quinzenal per l'entorn més proper del nostre centre per conèixer millor tot el que ens envolta. Des que va començar el curs hem anat a conèixer la bassa, buscar herbes aromàtiques, trobar bolets al bosc, trepitjar fulles a la tardor, veure els ametllers i collir-ne ametlles... Tornant de les vacances de Nadal, el passat mes de gener en una sortida ens vam acostar fins a les restes del castell de Llardecans, del que només en queden unes quantes pedres dels murs i d'una columna.

Allà a la vora hi ha un mirador amb unes fantàstiques vistes. Des del mirador vam reconèixer l'escola, la llar d'infants i el poliesportiu. Hi havia una mica de boira i no es veia tot el paisatge de manera clara. Amb l'ajuda d'un cartell informatiu vam poder situar diferents llocs, com ara Serós, la Granja d'Escarp, Aitona o Fraga. Ens vam adonar que per sobre de la boira despuntava una muntanya que es veia allà lluny. Es tracta del cim de Montmaneu, la muntanya més alta de tota la comarca del Segrià.

Del castell a la plaça

La nostra visita al Castell va continuar de manera inesperada a la plaça dels Arbres del nostre poble. Tornàvem cap a l'escola des del Castell pel carrer Lleida quan vam sentir que sonaven els altaveus de l'Ajuntament. A vegades els sentim des del pati de l'escola i ens costa entendre'ls. Ens vam aturar a escoltar-los atentament per saber què deia. Era l'alcalde qui parlava i feia un pregó per tot el poble. Anunciava que una parada de sabates i sabatilles s'instal·laria a la plaça perquè els veïns i veïnes del poble poguessin anar a comprar-ne si les necessitaven. Com que els nens i nenes normalment som a l'escola i no podem veure les parades que posen a la plaça vam aprofitar per acostar-nos fins allà. Quan vam arribar tot just els venedors acabaven d'arribar i estaven muntant la parada a la plaça. Ens va sorprendre que totes les sabates que posaven al mostrador eren grans. En preguntar als venedors ens van explicar que no en tenien per a nens i nenes petis. Moltes gràcies per la teva visita Silvia!

Des del Mirador del Castell de Llardecans es pot veure el cim de Montmaneu, la muntanya més alta de tota la comarca del Segrià

Escola Otogesa de Maials

El cinema ha arribat a l'escola: 'Llums, càmera i acció'

Hem dedicat tota una setmana a fer activitats relacionades amb el món del cinema.

El dimecres tot l'alumnat i professorat de la ZER vam anar a la Granja d'Escarp, on ens esperaven més activitats lúdiques i literàries

L'alumnat de l'escola Otogesa de Maials, juntament amb la resta d'alumnes de la ZER l'Oliver i el conjunt de mestres, hem realitzat activitats de pel·lícula.

Un dia l'hem dedicat al cinema mut i hem jugat a endevinar pel·lícules i personatges de pel·lícula fent gestos, com feia el Charles Chaplin «Gharlot»

Un altre l'hem dedicat al cinema d'acció i els efectes especials i hem après a utilitzar el croma, a maquillar-nos com a veritables protagonistes, també hem posat so a diversos curts, utilitzant objectes quotidians.

Un altre l'hem dedicat al cinema d'aventures i, inspirats en el personatge de Tadeu Jones, hem realitzat les proves d'una gimcana per tal d'aconseguir el tresor. Dintre d'un cofre hi havia monedes de xocolata i material per construir uns prismàtics.

Un altre l'hem dedicat al cinema d'animació i hem fet totes les activitats en anglès, el grup de mestres d'anglès de la ZER, ens ha preparat unes activitats molt divertides.

It was an amazing English Day!

Setmana Cultural

La setmana del 10 al 14 de febrer ha estat la Setmana Cultural, relacionada amb el projecte interdisciplinari d'aquest curs 2024-25 titulat: «Llums, càmera i acció». Ens ha agradat molt, ha estat divertit, hem realitzat activitats relacionades amb el cinema i hem après moltes coses d'aquest tema.

Alumnes de Cicle Mitjà preparant un flipbook.

Escola Abat Ruera de Puiggròs

El Dia de la Pau i la Llengua de Signes

L'alumnat de l'escola Abat Ruera s'endinsa en el món de la llengua de signes.

L'alumnat de l'escola Abat Ruera amb l'Iris.

El dia 30 de gener, Dia Escolar de la No-violència i la Pau, l'alumnat de l'escola Abat Ruera va realitzar un taller sobre la llengua de signes, el qual es va poder fer gràcies a la col·laboració de l'Iris, una mare de l'escola que domina a la perfecció aquesta llengua. El seu entusiasme i l'amor per aquesta llengua va contribuir a fer que el taller fos molt motivador i significatiu per a tot l'alumnat i professorat.

La Iris ens va fer una petita explicació sobre la història de la llengua de signes i la seva importància en la integració de la comunitat sorda i sordcega a la vida diària. Acompanyar amb la llengua de signes la narració d'un conte o ensenyar-nos a signar el nostre nom van ser algunes de les moltes activitats que van gaudir tot l'alumnat de l'escola.

Per finalitzar un dia tan especial, tot el nostre alumnat va aprendre una frase amb la llengua de signes transmeten els seus desitjos de pau i amor. L'alumnat d'Educació Infantil va aprendre la frase "ESTIMAR LA PAU AL MÓN" i l'alumnat d'Educació Primària "ELS NENS I NENES DE L'ESCOLA ABAT RUERA LA PAU AL MÓN VOLEM!".

La llengua de signes com una eina de comunicació i d'integració a la societat

Què és la llengua de signes?

La llengua de signes catalana, coneguda per la sigla LSC, és la llengua de les persones sordes i sordcegues signants de Catalunya. És una llengua viva i en constant canvi. La utilització de les mans i del gest són les eines essencials de comunicació d'aquesta llengua, la qual no sols s'utilitza en l'entorn familiar i social, sinó també en les administracions públiques.

Escola La Roca de Sarroca de Lleida

Les òsmies es refugien a la Pinyolera de Sarroca

A l'Escola hem fet un taller per afavorir la biodiversitat autòctona.

Les canyes tapades són l'indicador que una femella l'ha ocupat per niar-hi.

Els infants gaudeixen molt amb les tasques dels racons d'aprenentatge

L'Enric, la Marta, l'Aïda i el Mauro d'ADV Ecològica de BioPonent han vingut a presentar-nos les abelles òsmies. Ens van explicar aspectes bàsics de l'espècie: el seu cicle de vida, la seva alimentació, com diferenciar mascles de femelles, la seva importància en l'ecosistema o com les hem de cuidar.

Les abelles òsmies són també conegudes amb el nom d'abelles primavera i són un grup d'abelles silvestres de vida solitària que han passat desapercebudes en el nostre entorn.

Ens van explicar que aquestes abelles silvestres havien disminuït les seves poblacions durant els últims anys.

Van poder tocar-les i perdre'ls la por, ja que a alguns de nosaltres les abelles ens fan molt respecte.

Ells ens van explicar que les que tenen una taca blanca al cap són mascles i les que no són femelles. Vam descobrir que aquesta espècie no pica ni fa mel tot i que curiosament el seu refugi fa olor d'aquesta i, el més important de tot: són unes grans pol·linitzadores!

S'alimenten de pol·len i de nèctar d'arbres fruiters i floracions silvestres de temporada.

Hem posat un refugi a la Pinyolera, un espai verd i amb flors perquè es puguin nodrir i fer la pol·linització. Sabem que les condicions extremes d'alguns espais naturals a causa del canvi climàtic dificulten el proveïment d'aliments per a les abelles, cada vegada hi ha menys pol·len i nèctar. La pol·linització que duu a terme l'abella és importantíssima per a l'equilibri del medi ambient i la natura. Quan es dona l'aparellament els mascles moren poc després i la femella s'encarrega d'ocupar i aprovisionar els nius fins a l'abril. Fan el niu a dintre d'una canya i a finals de gener repeteixen el cicle.

Quin refugi els agrada més?

És preferible que la zona on es posi el refugi tingui plantes amb flor (aromàtiques, fruiters...) perquè disposin d'aliment i que les canyes que s'utilitzin per fer el refugi estiguin ben seques i netes per dins. Els mascles comencen a sortir dels capolls a finals de gener i les femelles viuen prop del refugi fins a l'abril-maig.

Escola del Soleràs

Motricitat fina: clau essencial per a l'escriptura

Descobreix com les activitats de motricitat fina preparen els nens per a l'escriptura.

Juga i aprèn: la motricitat fina és clau per escriure millor!

La motricitat fina és crucial per al creixement dels nens, ja que permet controlar petits músculs de mans i dits. Aquesta habilitat és essencial tant per a les activitats quotidianes com per aprendre a escriure. Amb activitats pràctiques, els nens desenvolupen aquesta destresa, millorant habilitats clau per a l'escriptura.

Beneficis

Millora la coordinació ocular i manual amb activitats com resseguir línies o retallar, fomentant precisió i control del llapis. A més, enrotllar paper o esquinçar-lo enforteix els músculs de les mans, necessaris per escriure amb postura correcta.

Retallar figures o fer collages també augmenta la concentració, imprescindible per escriure lletres correctament. A més, tallar cabells a personatges o fer collages potencia creativitat, una habilitat valuosa per estructurar idees en escriure.

Activitats recomanades

Propostes com enfilar botons, resseguir dibuixos, tallar camins dibuixats, apilar peces petites, crear dissenys amb taps de colors promouen l'agilitat, la destresa manual i la confiança en ells mateixos. Aquestes activitats són una inversió en el seu desenvolupament integral i acadèmic.

Retallant figures en una activitat de classe.

Com potenciar-la

Desenvolupar la motricitat fina ajuda els nens a preparar-se per a l'escriptura mentre guanyen força, creativitat i confiança. Jocs com retallar línies corbes, rectes, modelar plastilina, enrotllar paper o crear collages transformen el seu aprenentatge en una experiència divertida i enriquidora. Aquestes activitats, més enllà de millorar habilitats manuals, són una porta oberta a la concentració, l'exploració, la paciència i l'expressió personal. Una base sòlida per al seu futur acadèmic i emocional!

Escola de Sunyer

Coneguem millor el món de la farmàcia

Coneixem l'origen de la farmàcia, el seu símbol, d'on podem treure els medicaments o les diferents vies d'administració del medicament.

Treballant l'àrea de la salut en les sessions de Coneixement del medi, hem cregut interessant poder tenir una xerrada d'una professional d'aquesta àrea. Així doncs, vam contactar amb la farmacèutica Silvia Pallàs perquè ens vingués a visitar.

Primerament i abans de la visita, vam fer una anàlisi dels coneixements previs de l'alumnat sobre el món de la farmàcia i vam elaborar una sèrie de preguntes de tot tipus, des de «per què en el símbol de la farmàcia hi ha una copa i una serp?, què és el que més t'agrada i el que menys de la professió?», fins a d'altres més tècniques com «quins medicaments poden provocar addicció? De quina manera es poden prendre els medicaments? Què hi porten, a dins, els medicaments?»

Aprofitant la celebració del Dia de la Dona Científica, es va dur a terme la xerrada amb una participació activa de l'alumnat. Al dia següent, tots junts vam fer una valoració de la xerrada de tot allò que els havia cridat l'atenció als/les alumnes. Per exemple: «Com pot extraure's d'un bolet la penicil·lina?», va preguntar el Genís; o el Guillem «Els símbols de la farmàcia provenen dels déus grecs?» o també, «De quina manera podem introduir-nos al nostre cos els medicaments per diferents vies?» es preguntava el Ferran... Aquestes i moltes altres preguntes van ser respostes curosament en una jornada molt profitosa.

El millor medicament és el que obtindrem amb una bona alimentació, activitat física, sense alcohol ni tabac

Farmacèutics per un dia.

Totes les interioritats

Ens va agradar molt veure com la farmàcia és molt més que la idea que tots tenim de botiga on anem a comprar com si fos roba o sabates. És un espai de referència a nivell sanitari com pot ser el nostre metge o el nostre CAP. La tenim a tots els barris i a gairebé tots els pobles i ens dona un servei de salut i uns consells sanitaris de qualitat i de responsabilitat. També vam comprovar com ofereix, a més de la dispensació de medicaments, altres serveis com el control de pes, control de glucèmia..., i una eina molt important com és l'SPD (servei personal de dosificació) dirigit a la gent més gran on el farmacèutic/ca prepara els diferents medicaments que aquell pacient ha de prendre perquè ho faci correctament. Un altre aspecte que ens va agradar va ser el punt SIGRE o lloc on dipositar els medicaments caducats o que ja no utilitzem. Moltes gràcies per la visita, Silvia!

Escola de Torrebesses

Explorant l'hivern a la llar d'infants

Amb jocs, manualitats i activitats sensorials, gaudim de l'hivern.

L'experimentació fomenta la curiositat, el descobriment i el desenvolupament sensorial dels infants

A la llar d'infants, hem dedicat unes quantes setmanes a celebrar l'arribada de l'hivern amb una sèrie d'activitats lúdiques i experimentals que han ajudat els més petits a descobrir aquesta estació de l'any. Els nens i nenes han realitzat diferents manualitats en què han creat flocs de neu i animals típics de la temporada, com petits pingüins. També hem escoltat cançons i hem gaudit de contes sobre la màgia de l'hivern.

A més, els més petits de l'escola han pogut experimentar els canvis de temperatura a través de diferents textures, com la neu artificial i jocs de transvasament de sals.

Amb el que més van gaudir va ser explorar l'hivern amb la safata d'experimentació i el cub sensorial, on vam posar trossos de paper de color blanc simulant la neu, globus blancs i rotlles de paper de vàter per estimular tots els sentits.

Totes aquestes activitats els han permès explorar el món hivernal amb els cinc sentits, desenvolupant la seva curiositat i imaginació. Han estat unes setmanes plenes de somriures i aprenentatges!

Un esport complet

A la llar d'infants, el joc simbòlic és fonamental per al desenvolupament dels més petits. A través d'activitats sobre l'hivern, com simular la neu amb paper blanc o utilitzar globus i rotlles de paper per representar el fred, els infants fomenten la seva creativitat, imaginació i habilitats socials. Aquest tipus de joc els ajuda a entendre el món que els envolta i a expressar-se emocionalment.

Explorant l'hivern amb els cinc sentits.

Escola La Bassa de Torregrossa

Tarda esportiva per acomiadar el trimestre

L'alumnat de l'escola La Bassa va poder gaudir de tres hores intenses de diversió, esports i jocs al pavelló municipal El Graner.

Els infants d'infantil van poder gaudir, a més, d'un taller de manualitats

Jugant a diferents esports i jocs al pavelló.

El passat 21 de desembre es va organitzar una trobada esportiva al nostre poble, Torregrossa. Els nens i nenes del nostre centre van omplir el poliesportiu del municipi per gaudir d'una jornada molt entretinguda.

L'alumnat d'infantil va poder jugar amb material divers: cèrcols, cordes, pilotes, cons, paracaigudes... S'ho van passar genial!

Els nens i les nenes de cicle inicial, per la seva part, van ocupar el temps tot practicant jocs populars i tradicionals, a més de formes jugades d'altres països.

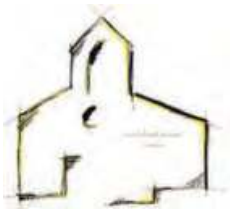
Els participants del cicle mitjà van endinsar-se en el món dels jocs preesportius: pre-pitxi, dodgeball, concurs de llançaments a cistella...

Els més grans de l'escola van combinar alguns jocs amb una pràctica esportiva més reglada. A més, van poder donar a conèixer el tchoukball, un esport d'equip que es juga sense contacte físic i on els adversaris ni tan sols poden interceptar les passades dels seus oponents. No obstant això, aquest esport és realment engrescador.

La trobada esportiva va servir per recaptar fons per a la propera plantada d'arbres a l'escola.

L'inflable triomfa

L'inflable instal·lat al pavelló va ser una de les grans atraccions de la tarda i un gran encert de l'organització. La canalla va saltar i va jugar de manera segura gràcies a la supervisió de l'equip de monitors. El "boti" es va convertir en el lloc més animat de l'esdeveniment on petits i grans, per torns, van disfrutar de moments de diversió i somriures compartits.

Escola Sant Bonifaci de Vinaixa

Metodologies actives a l'aula d'educació infantil

Aprenem de manera més manipulativa i experimental per fomentar l'autonomia i la cooperació.

Els infants gaudeixen molt amb les tasques dels racons d'aprenentatge

L'Escola Sant Bonifaci de Vinaixa som una escola rural amb aules multinivell i pocs infants a cada aula. Aquest curs, a l'aula d'educació infantil (I3, I4 i I5) ens hem aventurat a implementar un canvi: hem optat per un treball amb metodologies actives que fomenti l'autonomia i l'ensenyament individualitzat dels infants, tenint en compte els interessos i necessitats de cadascú.

Les nenes i els nens han de viure la lectura, l'escriptura i les matemàtiques de manera natural i significativa en el seu dia a dia a l'aula. Els racons d'aprenentatge permeten treballar les lletres i els nombres per fer-los propers als infants.

Els i les alumnes disposen al seu abast de tres caixes de tres nivells d'aprenentatge diferents. Dins d'aquestes hi ha les propostes/tasques a desenvolupar, les quals són obertes i permeten diferents nivells de participació i aprenentatge. Aquestes són manipulatives i permeten l'experimentació amb diferents materials (lletres i nombres de fusta, taps de plàstic, daus, pedretes...). Cada infant desenvolupa les tres propostes que li pertoquen segons el seu nivell. Els infants col·laboren repartint-se entre ells les caixes i el material, i organitzant-se'l a l'espai de treball.

La feina de la mestra és supervisar el temps i les tasques acompanyant els infants. En acabar les tasques l'alumnat ensenya les feinetes fetes a la mestra i aquesta els dona el vistiplau per recollir. Endreçar i recollir tot el material utilitzat per fer les tasques també requereix habilitat i esforç per part dels infants.

Dos dels alumnes treballant a classe.

Autonomia per organitzar-se a l'hora de treballar

Que l'infant s'organitzi de manera autònoma per treballar amb el material necessari en el seu espai de treball és un dels objectius que ens hem plantejat com a prioritari, perquè sense ordre en l'espai i el material, la tasca no es realitza de manera correcta.

ECOAVENTURA AMB ‘A CAU DE BOSC’

La natura es prepara per a la primavera

Identifiquem plantes i colors mentre els dies s’allarguen.

Encara no ha arribat la primavera, però la natura ja comença a despertar-se.

A mesura que els dies s’allarguen, algunes plantes aprofiten la llum per florir abans que la resta. Us proposem fer una sortida en família amb una guia de camp de Toni Llobet per identificar les primeres flors: ametllers, fumària, pixa llits, argelaga i foixarda, que donen color als camins i prats.

Un repte divertit és recollir flors caigudes o en petites quantitats i classificar-les per colors en una ouera reutilitzada. Quins colors predominen? Podeu fer una foto o un dibuix per recordar com canvia el paisatge.

Us recomanem el conte La Porta de les fades, d’ING edicions, una història que no us deixarà indiferents i descobrireu que el canvi comença en vosaltres!

Classificant flors de diferents colors en una ouera al bosc.

FOMENTEM LA CREATIVITAT I LA CULTURA
PERQUÈ ARRIBI A TOTS ELS MUNICIPIS DE PONENT I EL PIRINEU

PROMOVEM L'ESTUDI I LA INVESTIGACIÓ,
LA CONSERVACIÓ I LA DIFUSIÓ DEL PATRIMONI

IMPULSEM L'ÚS SOCIAL DEL CATALÀ I DE L'OCCITÀ

www.iei.cat

INSTITUT ESTUDIS ILERDENCS

Diputació de Lleida
La força dels municipis